

ВЕРЕСЕНЬ 1979 Ч. 8

SEPTEMBER 1979 No. 8

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXVI Ч. 8 ВЕРЕСЕНЬ 1979

SEPTEMBER No. 8 Vol XXXVI

І. Франко. Книга Кааф	1
У.Л. "Якби ти знав, як багато важить слово"	1
Поети про слово	2
О. Бризгун. Соколик. В століття Людкевича	2
І. Калинець. Вечірня. Прадід	4
Н. Світлична. Читанка-вишиванка	5
Український Музей	5
Д-р І. Сеньків. Мудра відьма і її зелопікування	8
Х. Навроцька. Моїй мамі	11
І. Домбчевська. Три стрічі	11
М. Барагура. Книга в захист української дитини	12
М. Барагура. Аня Фаріон	13
У.Л. Мандрівки в часі і просторі	14
І. Твердохліб. Текстильні вибійки	16
М. Голод. У крамниці. Не говори. С. Гурко. Чекання	17
А. Смерчинська. Новий і незвичайно корисний підручник	17
Н.Н. Двері	18
К. Яремчук. На порозі нового шкільного року	18
О.П. На телефоні	18
Тільки між нами і телефоном Л. Калинович	19
О-КА. "Тільки для дівчат"	20
С. Наумович "Історія одного кохання"	20
Вісті з Централі	21
СФУЖО	22
Our Life	24
Баба. От і нема	27
Харчування Н.Л.М. Жаливо	28
Вишивка	29
Редакцію відвідала Текля Харитон-Моссора	30
Дописи. Хроніка	31
Нашим малцям	33
Посмертні згадки. Замість квітів.	36

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor **Uiana Liubovych**
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Передплата в США: річна 11.00 дол., піврічна... 6.00 дол., Поодинокое число 1.15 дол. в Канаді: 11.00 ам. дол. або 12.00 кан. дол. Річна передплата: в Англії... 4 ф. ст., в Австралії... 7 дол. А., у Франції... 35 фр., в Німеччині 20 н. м., в Бельгії... 250 б. фр. Інші країни гляди обкл. ст. 3.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America: 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15. in Canada: 11.00 U. S. \$ or 12.00 Can. \$

Subscription per year: in England... 4 Pound Sterling; in Australia — 7 Austr. \$; in France... 35 Fr.; in Germany 20 DV. in Belgium... 250 B. Frs. Other foreign countries see cover page... 3

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця голови
Люба Волинець — заступниця голови
Христина Навроцька — заступниця голови
Марія Томоруг — заступниця голови
Ірена Чайківська — протоколярна секретарка

Марія Савчак — кореспонденційна секретарка

Олександра Кіршак — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка

Оля Гнатейко - вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна
Дарія Маркусъ — культурно-освітня
Ірина Руснак — музейна — мистецька
Ірина Лончина — виховна
Теодозія Савицька — суспільної опіки
Ірина Качанівська — суспільної опіки стипендій

Олена Процюк — пресова
Марта Терлецька — зв'язків
Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Поля Книш — член
Надія Попель — член
Евгенія Новаківська — заступниця
Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо
М. Семків — Чікаго
Наталія Даниленко — Філадельфія
Лідія Гладка — Нью Джерзі
Рома Дигдало — Дітройт
Оксана Щурова — Нью-Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк
Ірина Скочдополь — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА**"НАШОГО ЖИТТЯ"**

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleryo, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumpfstr 21

"Якби ти знав, як багато важить слово,
Одно сердечне теплеє слівце,
Глибокі рани серця як чудово
Вигоює — якби ти знав отсе!
Ти певно б поуз болю і розпуки,
Заціпивши уста, безмовно не минав,
Ти сіяв би слова потіхи і принуки,
Мов теплий дощ на спрагли ниви й луки, —
Якби ти знав!

Якби ти знав, які глибокі чинить рани
Одно сердите гнівнее слівце,
Як чисті душі кривить і поганить
І труїть на весь вік — якби ти знав отсе!
Ти б злість свою неначе пса гризького
У найтемніший кут душі загнав,
Потіх не маючи та слівчуття палкого, —
Ти б хоч докором не ранив нікого, —
Якби ти знав!

Якби ти знав, як багато горя криється
У масках радості, байдужості і тьми,
Як багато лиць, за дня веселих, миється
До подушки гарячими слізьми!
Ти б зір і слух свій нагострив любов'ю
і в морі сліз незримих поринав,
Їх гіркість власною вмивав би кров'ю
І зрозумів весь жах в людському безголов'ю,
Якби ти знав!

Якби ти знав! Та це знання прадавнє,
Збагнути треба, серцем зрозуміть.
Що темне для ума, для серця ясне й явне...
І іншим би тобі вказався світ.
Ти б серцем ріс. Між бур життя й тривоги
Була б несхитна, ясна путь твоя.
Як Той, що в бурю йшов по гривах
хвиль розлогих,
Так ти б мовляв до всіх плачущих,
скорбних, вбогих:

"Не бійтеся! Це Я!"

Якби ти знав...
Якби ти знав, як багато важить слово...
Одно сердечне теплеє слівце!
Глибокі рани серця як чудово
Вигоює — якби ти знав отсе!
Ти сіяв би слова потіхи і принуки,
Мов теплий дощ на спрагли ниви й луки, —
Якби ти знав!

ІВАН ФРАНКО

Заховано правопис оригіналу.

"ЯКБИ ТИ ЗНАВ, ЯК МНОГО ВАЖИТЬ СЛОВО" *

Слово, людська мова — незвичайний дар! З увагою і любов'ю чекають батьки на перше слово свого немовлятка, слідкують за все новими, інколи незрозумілими для других, власними, дитячими словами чи зворотами.

Слово дає можливість людині порозумітися з другими, виявити свої думки й почування. Воно з'єднує, зв'язує людей у спільноту. Мова, слово найдорожчий скарб народу. Його треба вивчати, ним треба дорожити, його шанувати.

Словом виявляємо почування, любов, але теж ненависть; похвалу, радість, але теж догану, смуток, невдоволення.

За свободу слова, за можливість вільного вислову думок і переконань каралися і караються тисячі наших земляків у тюрмах, таборах, психушках. Надія на свободу слова, це саме те, по що приїхали наші політичні емігранти до Америки. Але свобода у всіх відношеннях отже теж і свобода слова, накладає на людину обов'язок відповідальності.

Словом красномовці поривають за собою, притягають до себе й до своїх ідей, захоплюють слухачів, загривають їх до витривалості, захочують до вчинків — добрих, або й злих. Воно може принести радість, потіху, надію, або й спричинити біль. Воно, легковажно вжите, спроможне викликати непорозуміння, навіть ворожнечу між людьми, спричинити підозренність, яка може замінитися в осуд.

Бувають люди обдаровані вмілістю промовляти. У таких людей слова пливуть легко, укладаються у фрази, які виблискують, наче бистрий потік, добіркою слів, метафор, порівнянь. Один з відомих промовців (мабуть Лонгін Цегельський) сказав, що коли промовляє, то йому ніколи не бракує слова, хоч може бракувати думки.

Було б добре, якби ми зуміли завжди важити свої слова так у публічному, як і в приватному житті. Слово ж бо може стати причиною зла, яке важко виправити.

Слова коханої людини можуть стати джерелом щасливої радості, а сказані необережно, або й у гніві спроможні глибоко зранити, засмутити, а навіть зламати.

Неприхильна опінія в міру того, як переходить з уст до уст, росте, стає уже не здогадом, а твердженням. Порівнюють це до снігу, маленька грудка якого котиться, набирає на себе все нові шари, аж виросте в лявіну, яка нищить усе на своїй дорозі. Маленьке слово, здавалося б невинне, опінія, здогад, подавані з уст до уст, перемінитися може у цілу легенду, інколи навіть з дріб'язковими деталями навіть з запевненнями про "певні джерела"

Це, на жаль, відноситься, як сказано, не тільки до приватного, особистого, але й до громадського життя. Не всі промовці і не завжди, важать як слід свої слова чи думки. Висловлюють блискучі твердження, тим грізніші, що так гарно сказані, але чи мають почуття відповідальності, чи свідомі можливих наслідків таких промов?

Наші установи, організації, об'єднання, не діють увсьому так, як ті чи інші з-поміж нас хотіли б, як нам подобалося б. Можливо не мають такого напрямку як бажалося б. Напевно не є досконалі. Критикувати їх можна, навіть треба, там де для цього місце і час. Але

Іван Франко "Книга Кааф"

Наша Обкладинка: *Наталія Стефанів "Школярка", олія 1956 р.*

Cover illustration — *Natalie Stefaniv — "Schoolgirl", oil, 1956.*

В СТОЛІТТЯ ЛЮДКЕВИЧА.

*Сто мостів перейдено...
а митець — в путі!*

(Іван Гуцак)

24-го січня ц. р. композитор Станіслав Людкевич запалив сто свіч свого життя. Життя повне творчої праці, життя для мистецтва, життя для українського народу. Життя повне надхнення, горіння та громадської праці.

І митець — в путі.....

Цей цілий 1979 рік святкуємо, відзначаємо, згадуємо цю небуденну людину. Не тільки тому, що він дожив до ста років, хоч і то є рідкісна подія. Але тому, що великий композитор дожив патріяршого віку і тримається добре, тільки нарікає, що зір його слабне 100 років? Ми цього року відзначаємо 100-ліття з дня народження Симона Петлюри. Світ відзначає століття з дня народження Айнштайна... Скільки монументальних подій сталося за той час!

І скільки музик та музичних поколінь виховала одна людина, скільки одна людина зробила для розвитку української музики!

Станіслав Людкевич. — Ювіляр серед львів'ян — 25 січня 1979 р. після того, як у залі філгармонії виконали кантату — симфонію "Кавказ"

Stanyslav Liudkevych, among the people of Lviv. January 25, 1979.

ПОЕТИ ПРО СЛОВО

"О, якби хвилю вдать, що слова слуха,
І слово вдать, що в хвилю ту блаженну
Вздоровлює й огнем живущим буха!

О, якби пісню вдать палку, вітхненну,
Що мілійони порива з собою,
Окрилює, веде на путь спасенну!"

Іван Франко з поеми "Мойсей"

"Я не на те, слова, ховала вас
І напоїла кров'ю свого серця,
Щоб ви лилися, мов отрута млява,
І посідали душі, мов іржа.

Промінням ясним, хвилями буйними,
Прудкими іскрами, летючими зірками,
Палкими блискавицями, мечами
Хотіла б я вас виховати, слова..."

Леся Українка

ж при цьому треба вживати певних даних, провірених, дійсних, а не тільки здогадів, припущень. У загальному, які б не були ці установи, то працюють в них люди чесні, особливо у дії, яка стосується матеріальних справ. Тих людей вибираємо ми самі, їх провіряють вибрані нами особи. А легко, у блискучій формі кинене слівце чи два, можуть викликати незаслужену, кривдячу опінію, осуд.

Слова надмірного, необґрунтованого захоплення з усяким прикметниками, як теж легковажного підозріння, висловлені у блискучій формі, а ще й передані з уст до уст, вкінці переминюються або у задушливий кадильний дим, або у не менш задушливий чад недовір'я і осуду. Слово, навіть найкраще дібране, мусить мати свою вагу, свою ціну, свою красу й силу, а найважливіше мусить бути чесне. Сама здібність укладати слова у гарні фрази, у блискучий потік, вміти чарувати словом, хвилювати, визволити з душі тих, хто слухає, почування, не вистачає. Цей дар мусимо шанувати й вживати його з повною відповідальністю для добра, духового росту, для скріплення так одиниць, як і громади.

У. Л.

С. Людкевич почав komponувати ще гімназійним студентом. Вже в 1898 році був виконаний його твір "Вічний Революціонер" для хору і оркестри, на слова Івана Франка, який він написав для святкування 25-ліття творчості поета. Людкевичеві було тоді 19 років!

Перші рецензії, публіцистичні та наукові статті появилися в 1899 р., як Людкевич був студентом Львівського Університету. В 1900 р. появилася в журналі "Молода Україна" стаття під заголовком "Наші співаки й народна справа". В ній Людкевич сказав знаменне речення, яке стало кредом його життя: "І найбільших артистів ніхто не звільнив від того, щоб вони усі свої сили, усе своє мистецтво присвятили своїй нації. А мистецтво тим не то не знизиться, а навпаки, піднесеться через свою ідейність, якої бракує у музиці взагалі, а в нас іменно"

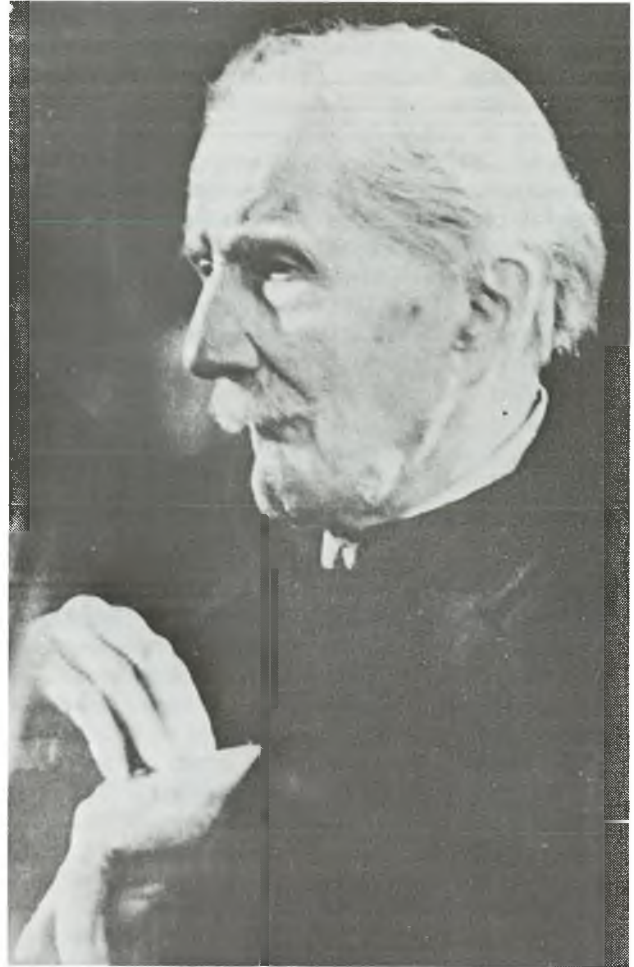
Після закінчення університету Людкевич складає додатковий учительський іспит і викладає в гімназіях, з перервою, до першої світової війни, українську, латинську та грецьку мови та літературу.

В 1905 році з художником Іваном Трушем засновує перший український мистецький журнал "Артистичний Вісник", що виходить вправді тільки рік, але заторкує багато принципових питань мистецтва.

В 1907 році Людкевич поїхав до Відня, хотів завершити свою музичну освіту, яку розпочав зі своєю мамою грою на фортепіяні. Здобуває докторат музикології і їде до Мюнхену та Ляйпцігу продовжити свої студії. Два роки в центрах музичного життя Європи, в праці зі знаменитими музикантами (напр. Гуґо Ріман), заокруглюють його знання та знайомлять з новими здобутками заходу.

У Львові Людкевич продовжує вчити в гімназії і одночасно в 1910 р. стає директором Музичного Інституту. Проводить реорганізацію навчання музики, складає підручник "Загальні основи музики". Компонує, виступає з доповідями, рефератами, пише статті про наших композиторів, що є важливим вкладом в історію української музики. Стає дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, та керівником Музикознавчої Комісії, заснованої в 1936 р. при НТШ. (Про що в ССРСР не згадується!)

Збірка його писань "дослідження, статті, рецензії" — після суворої цензури вийшли в Києві 1973 року, та відразу зникла з полиць книгарень... В 1976 р. появилася знов у Києві "та сама" книга, в якій з 520 сторінок першого видання залишилося тільки 24... Зникли з неї статті як: "Про національне в музиці", "Відродження бандури", статті про

Станислав Людкевич — львівський характерник з когорти безсмертних.

*Він засвітив сто свіч свого життя,
І вже довіку їх не погасить!*

Світлина з 5 січня 1979 р.

Stanyslav Lyudkevych, Ukrainian composer. Photo from January 5, 1979.

Крушельницьку, Мишугу, Микишу, Менцінського, Марію Сокіл та багато інших. Ціле щастя, що перша попала до нас і Українська Музична Фундація в Нью-Йорку перевидала її без змін і очевидно без відома автора. (В 1976 році).

Музичні твори Людкевича переважно в рукописах. А як друкуються, то тиражом 800, 1200, 900 примірників... і то на цілу Україну, для "всіх братніх народів ССРСР" та для еміграції. В який же спосіб може світ познайомитися з творами Людкевича?

Не всі твори можна й виконувати. А як виконуються, то часто мусять переходити різні зміни. От напр. "Стрілецьку Рапсодію" перейменували большевики на "Галицьку Рапсодію" А про "Каменярів" зі споминів сучасників (І. Менделюк — Наша Мета ч. 997) знаємо такий епізод: В жовтні 1940 р. Фільгармонія в Станиславові влаштувала імпазантне свято Франкові і очевидно, до програми включила "Каменярі" Все було дуже добре, аж доки нова влада не зорієтувалася, що провідним мотивом цього твору є мелодія "Не пора, не пора москалеві й ляхові служити" Твір в останній хвилині хотіли зняти з програми, але вже було запізно! Влада домогалася тоді мелодію "Не пора" замінити іншою, але це було неможливо. Дали тоді наказ її приглушити, затушувати. А щоб бідний Людкевич не почув свого "перелицьованого" твору, бо він був на залі, влаштували йому в той самий час інтерв'ю з пресою в іншій залі...

Тому й не диво, що святкування 100-ліття Людкевича відбулися у Львові величаво, місто пережило великий підйом. На концерт Людкевич ішов від авта і по цілій залі по квітах і то в зимі. По концерті його творів Людкевича винесли з залі на руках!.. Ентузіязм,... пошана... подив... цілий Львів був наелектризований... Подивившись на це з другого боку насувається питання: чому ці всі святкування відбулися тільки в залах консерваторії? Немає у Львові більшої залі, щоб помістити всіх тих, що стояли на вулицях?

А як справа з платівками творів Людкевича? Ми тут не видали нічого, а там мало що...

Заслуги ж Людкевича у музиці величезні. Він перший поміж українськими композиторами звернув увагу на музику чисто інструментальну. У Людкевича в його вокально-оркестрових творах, оркестра не є супроводом хору, а його повноцінним партнером. Він перший вводить в основу систематизації українських народніх пісень ритміку, що вживається і до сьогодні. Він перший звернув увагу нашої громаді, що: "Наша суспільність у Львові і краю повинна зрозуміти, що музика для музикально обдареної нації повинна і мусить бути не "люксусом", а хлібом насущним, елементом, кінечним для культурного розвою" (1926). Він перший гостро і відкрито засуджує базідейність і байдужість молодих мистців до громадсько-політичних справ. (1900 р.).

Про цю "легендарну постать Львова" кружляють і різні жарти, які напевно мають десь у собі крихітку правди. От розказують, що Людкевича як найстаршого мистця Галичини "попросили" сказати привітальне слово "визволителям" в 1939 році... На сцені оперного театру Людкевич сказав коротке слово, яке закінчив: "Вітаємо тих, що нас визволили і на то немає ради..."

Сьогодні, Станислав Людкевич найстарший віком і найвизначніший український композитор. Сучасник Лисенка, Франка, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка до 1939 року зазнав і в

ВЕЧІРНЯ

ІГОР КАЛИНЕЦЬ

Співав дід на крилосі тропарі й кондаки натхненно, як Мишуга, що вичаровував солодко Йонтка арію. Із трухлявих гонтових бань сталевих хрестів антени висилали дідовий голос херувимам до раю.

Тремтіла єдина зоря зеленим оком радіо, вливалися солов'ї і липи тріщали в ефірі. Зачарований Саваоф, завмерши за хмар балюстрадаю, щонеділі святе дозвілля приносив діду в офіру.

При місяці зачиняв паламар, як святий Петро, церкву, певний, що ніхто в світі краще заспівати не зміг би. Увечері дід перед золотим язичком люстерка з голови скидав і клав на дно скрині крисаню німбу.

ПРАДІД

Олегу Крисі

Смерком із смерекової скрипки добував прадід чистого золота тони, що з декого туги натомлені і скриті, як золоті рибки, в небі тонули.

Смичок дельфіном літав по струнах, сипав чумацьку дорогу каніфолі, у пучках прадіда струменіли струми нечувано високих вольтів.

Луски очей, від сонць пересохлі, повніли ряскою ласки, скорботи. Тоді лемкових облич смуглі соняхи зачаровано виростили із-за плота.

СССР особистих почесей. Іменували його "Заслуженим артистом республіки" та вибрали Депутатом Верховної Ради. З нагоди святкування 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка в 1964 році, за свої хорово-оркестральні твори "Кавказ" і "Заповіт" Людкевич дістав Шевченківську премію.

Його творчість є дуже різноманітна. Сюди належать хорові твори, фортепіанові, симфонічні, хорово-оркестральні, вокальні, інструментальні. Багато сольових та обробок народніх українських пісень. Дві опери "Бар Кохба" та "Довбуш" З церковної музики є відомі "Церковні і літургічні пісні для мішаного хору", про що в ССРСР також не згадується! Творчість така багата, як і його вік! Відзначимо ж століття Станислава Людкевича концертом заборонених в Україні творів, новою платівкою, науковою сесією НТШ, пишім та друкуймо спомини його студентів, молодших колеґ, тих, що його знали. Пишім про Людкевича все те, що в Україні не можуть написати! Історія мусить знати правду!

Українські мистці в Україні і діяспорі найкраще вшанують Людкевича, як його кредо... "і найбільших артистів ніхто не звільнив від того, щоб вони усі свої сили, усе своє мистецтво присвятили своїй нації"...! будуть практикувати кожний у своїм житті!

Що ж побажати великому композиторові у таку велику річницю? Здоров'я! та радости — з можливости почути всі свої твори!

*Ірина Сенік.
Світлина з 1975
Irena Senyk.
Photo from 1975.*

ЧИТАНКА — ВИШИВАНКА

Жінки-політв'язні з України виділялися з-поміж інших зокрема тим, що завжди вишивали в таборах і часом навіть у тюрмах, де не вільно мати ні голки, ні нитки. Раніше, коли в таборах теж карали за голку, вишивали навіть риб'ячою кісткою, а нитки висмикували звідусіль, де лиш могли.

Ірина Сенік під час свого першого 10-річного ув'язнення вишивала навіть на клаптиках для номерів, що нашивали на спинах. Взагалі Ірина Сенік, чи як ми називали її в таборі, Орися, — одержима вишивальниця. 1972 року, заарештована вдруге, вона тримала кілька днів голодівку в Івано-Франківській тюрмі, вимагаючи, щоб їй дали голку з нитками, і так виборола собі право вишивати в тюрмі.

У таборі вона не лише вишивала (найбільше і найкраще з нас усіх), але й компонувала багато взорів. Дуже захоплювалась дитячими сюжетами: компонувала взори для дитячих записничків, шкільних щоденників, закладок, монограм. Особливо багато вишивок І. Сенік скомпонувала і виконала для мого сина Яреми. Можливо, в такий спосіб вона

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE ·
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.

В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ВІДЗНАЧАТИМЕ МІЖНАРОДНІЙ РІК ДИТИНИ

Український Музей запрошує дітей взяти участь у мистецькій виставці, яка відбудеться від 13-го жовтня до 17-го листопада 1979 року в його приміщеннях.

На виставку приймають праці дітей до 12 року життя (включно) з малярства, скульптури, рисунки пером або олівцем, коляжі і вироби прикладного мистецтва.

Праці можна присилати поштою або приносити до музею до 16-го вересня ц.р. На виставку вибиратимуться ті праці дітей, які показують оригінальність і фантазію, старанне виконання, а передусім мистецькі здібності.

Тією виставкою Український Музей відзначує Міжнародний Рік Дитини.

КУРС ДЕРЕВОРИЗЬБИ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

У вересні ц.р. розпочнуться в Українському Музеї лекції практичної техніки різьби на дереві, призначені як для дорослих, так і для дітей від десятого року життя.

Повний чотиритижневий курс коштуватиме для дорослих не членів музею 25.00 дол. для членів 20.00 дол. для студентів та сеньйорів — 15.00 дол., а для дітей безплатно. Здібні курсанти можуть дістати фінансову допомогу. Заняття будуть відбуватися по суботах 8-29 вересня і по неділях 9-30 вересня від 1:30 — 4:30 поп.

Додатково в суботу 8-го вересня мистець різьбар Михайло Черешньовський продемонструє мистецтво різьби від години 11:30 ранку. Вступ на цю додаткову імпрезу для дорослих не членів 2.00 дол. для членів, студентів і сеньйорів — 1:50 дол. а для учасників курсів і дітей вступ безплатний.

Вписи на курс дереворізьби лише за попереднім зголошенням, а за ближчими інформаціями слід звертатися до В. Нагорної, телефон 212-228-0110.

гамувала тугу за вкраденим материнством, а може, разом з іншими моїми табірними товаришками, хотіла чимось прикрасити Яремине осиротіле дитинство.

Усі три роки, що я перебувала в Мордовському таборі, ми з Орисею спали на подвійних нарах і ділилися всім найінтимнішим. Часом здавалося, що навіть сни ми бачимо з нею спільно. Але так лише здавалось. Бо не раз серед ночі Орися підносила голову і навпомацки занотовувала якісь орнаменти, що приходили до неї ночами з рідних Карпат. Мої ж сни були прозаїчніші і майже завжди чорно-білі з перевагою чорного кольору...

Якось ми надумалися з нею (не знаю, в кого з нас виникла така ідея) зробити для мого сина "читанку-вишиванку" Хотіли зібрати вірші й казки, які я та мій брат посилали йому в листах із табору, і проілюструвати їх вишиваними сторінками. Орися почала компонувати сюжетні взори, разом ми добирали до них орнаменти (народні взори ми відмальовували з відусіль і мали з чого вибирати), обговорювали вибір кольорів, а потім я почала вишивати. А що відповідної тканини не було, то вирішили скористатися з обрізків рукавиць, які ми шили примусово.

Першу сторінку "Читанки-вишиванки" зробили з

Гл. обкладинка

МИСТЕЦЬКА СТУДІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ.

У зв'язку з Міжнародним Роком Дитини та дитячою виставкою, що з того приводу влаштовує Український Музей суботами і неділями від 13 жовтня до 17 листопада 1979 року, будуть в Українському Музеї відбуватися для дітей заняття з образотворчого мистецтва.

КУРС ВИШИВКАРСТВА

Український Музей запланував в часі від 6 жовтня до 8 грудня 1979 року курс вишивкарства, який буде відбуватися по суботах від 1:15 — 2:45 поп. Тих десять лекцій пристосовані як для початківців так і для вишивальниць з певним досвідом. Курс матиме також лекції з історії, техніки і естетики української вишивки.

Оплата курсу для не членів — 30.00 дол. для членів — 25.00 дол. а для студентів вище 16 років і сеньйорів — 20.00 дол. Для дітей курс безкоштовний. На курс можуть зголошуватися діти лише вище 10 років.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ОДЕРЖАВ ГРОШОВУ ДОПОМОГУ

Як повідомляє дирекція Українського Музею в останньому часі завдяки заходам його членів здобуто дві грошові допомоги. Одна з них це 500-доларова стипендія Консолідейтед Едісон Ко. в Нью-Йорку. Вона призначена на допомогу курсам, що відбуваються постійно в музеї.

Друга допомога у висоті 7000 дол. припала музеєві з Комітету для мистецтва стейту Нью-Йорк. Вона буде призначена на скаталогування і забезпечення обрядових рушників, що є у збірці Українського Музею, для підготовки виставки у 1980 році. Директор музею Марійка Шуст зложила обидвом установам подяку за цю грошову допомогу, яка уможлиблює поширення праці та курсів музею.

З НАГОДИ

У 80-ліття народження нашої **Мамусі і Бабусі Марії Голуб** багато здоров'я, сил і многих літ бажає

Родина

З цієї нагоди складаємо 100.00 дол на Український Музей

акровіршем, який я писала для Яремка ще під час слідства в Києві. Згори на долину він читається: ЯРЕМКО.* Друга сторінка ілюструвала вірш мого брата, що починається словами:

У бабусі у Меласі
всякі овочі в запасі...

і кінчається:

Може Ярик-зайченя
наїдатися щодня.

Ці кінцеві слова й стали змістом ілюстрації. Третя сторінка ілюструє безконечник Івана Світличного "Кури в полі сіють просо"

Ще мали бути ілюстрації до братових віршів про гусей, про ведмежу хворобу, про мишей і кота, а також до мого перекладу казки про динозаврика, якого поцілувало сонечко — і він став жирафою; до віршованої казки "Лінобиль", яку ми написали спільно з Іриною Калинець; і до мого переспіву казки Е. Межелайтиса "Зайчик-стрибайчик" (литовське "Zujkis-pujkis").

Несподіване "На етап, с вещами!" перервало наші задуми: мене за півтора місяця до кінця терміну забрали до тюрми. І хоч я, скориставшись з Орисино досвіду, виборола собі право на голку в тюрмі — "читанка-вишиванка" так і лишилась не закінченою.

*гл. ст. 29

гл. ст. 35

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

- 700.00 дол. — Оксана Кушнір.
650.00 дол. — 104 Відділ СУА, Нью Йорк, Н.Й.
500.00 дол. — Кон Едізон, Нью Йорк, Н.Й.
300.00 дол. — Анна і др. Роман Алиськевич, Глеє Гед, Н.Й. — Добродії.
250.00 дол. — Віра і др. Остап Тершаковець, Вестфілд, Н.Дж. — Добродії.
50.00 дол. — Софія Адріанович, Нью Гейвен, Конн.
25.00 дол. — Марія Дейчаківська, Брексвіль, Огайо.
25.00 дол. — Христина Сенежак, Ньюарк, Н.Дж.
10.00 дол. — В. Баслядинська, Парма, Огайо.
10.00 дол. — Стефанія Чайковська, Льюїс Анджелес, Каліф.
6.00 дол. — Ірина Кальба.
5.00 дол. — Марія Лампіка, Гантер, Н.Й.
4.20 дол. — Віра Гайдоч, Бруклін, Н.Й.

Щиро дякуємо

Дарія Байко адміністратор

ПОДЯКА

Спеціальну подяку складаю п. Орестові Федуніві за кожнчасну, охочу і безкорисну допомогу при влаштуванні виставок, висвітлюванні прозірок і т.ін. на фестивалях в Глен Спей, Голм Дель та Барнесвіль, Пенн.

Сердечно дякую

Ірина Волосянська.

ДАРУНКИ ДЛЯ КРАМНИЧКИ У М

Дарія Войтина Стронґсвіл, Огайо — 20 книжок українських приписів на зиму.

Евшан Зілля, Торонто, Канада — 3 платівки з українськими піснями.

Кароліна Борак, Ст. Петербург, Фльоріда — 6 вишиваних подушечок.

Анна Зелік, Нью Йорк, Н.Й. — пошила 7 наволочок на декоративні подушки.

Щира подяка за допомогу при влаштуванні музейної крамнички на фестивалях: в Глен Спей, Н.Й. Маріянні Кадиляк, Зоріянні Ткач, в Голм Дель Н.Дж. Олі Ставничій, Лідії Гайдучок і Маріянні Кадиляк.

ПОДЯКА

Управа Українського Музею цією дорогою складає подяку **Марії Ржепецькій** за її довголітню працю для Українського Музею. При тому слід відмітити, що Марія Ржепецька виконувала багато таких завдань, які виходили поза межі обов'язків секретарки, якою вона була. Її активна участь в діяльності Українського Музею значно причинилася до успіхів цієї установи. Під сучасну пору, Марія Ржепецька, хоч не є членом Управи, все таки далі співпрацює з нами. Щире спаси-бі!

Д-р Богдан Цимбалістий

голова Управи Українського Музею

Докінчення

Далі подаємо листу цілющих рослин, що творили основу народної гінекології і лікування зіллям наших жінок-відьом, акушерок і ворожок. Нова історія медицини ще не написана. Але є надія, що в недалекому майбутньому ці жінки знайдуть визнання й належну пошану.

1. **Ріжки** (*Secale cornutum*). Паразитні гриби, що творяться в дозрілих колосках жита. Хлібороби, палять їх, бо вони велика отрута. Ріжки мають фіолетно-брунатний колір і подовгасту форму, малої величини. З них продукують досі алькальоїди (Ergotamin, Ergotoxin та інші*).

У народній медицині впродовж віків їх дуже часто застосовували при породах. Коли перейми були заслабі і роділлі дуже мучилися, тоді мудра жінка або акушерка клала екстракт з ріжків у формі компресу на статевий орган і родіння прибирало зразу нормальний перебіг. Ріжками припинювано кровотечі під час Menses і після породу. Ріжками акушерка могла спричинити передчасне родіння або попередження вагітності. Ріжками акушерки регулювали кров'яний тиск, поборювали корчі шлунку, коліку, мігрень та інші хвороби нервів.

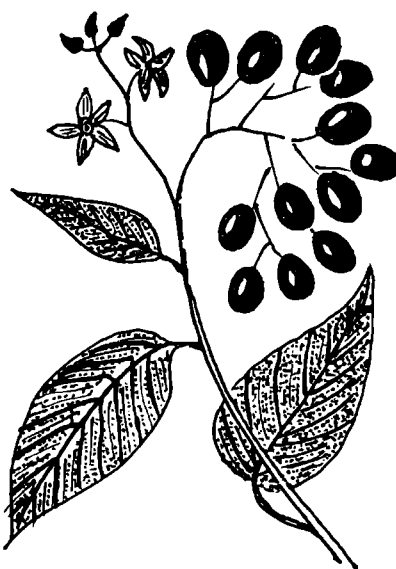
2. **Паслін** (*Solanum dulcamara*) вірулентна рослина, висока на 1-3 м. Квіт фіолетний, овочі червоні. Росте дико на берегах, на узліссях і біля старих мурів. До лікування надаються дво- і трирічні стовбури кущів пасльону. З уваги на свої алька-

льоїди паслін діє на нервову систему подібно як ріжки. У народній медицині його вживали до чищення крові, до розпускання слизу і як сечогінний засіб. Екстракт з пасльону помагає на астму, бронхіт і шкірні хвороби: висип, кропив'янку і лишайники.

3. **Цикута** (*Conium maculatum*) рослина на 1-2 м висока, цвіте в липні-серпні, квіт білий по 10-20 зонтиків. Росте на смітті, біля плотів і по інших місцях. Високо вірулентна (отруйна) рослина (*Conium*). До лікування служить зеленина під час цвітіння. Помагає на невралгічні болі, корчі у формі мазі і компресів. Разом з ріжками, цикуту застосовували в народній гінекології до витравлювання плоду. Ефективна вірулентність цикути мала широке застосування у старовинних греків. Вирок смерті Сократа виконано соком з цикути.

4. **Блекота або дурман** (*Hyoscyamus niger*). Вірулентна рослина на 30-80 см. висока. Квіти жовті з фіолетним забарвленням. Росте на смітті, край доріг і на узліссях. До лікування служить екстракт з листя блекоти і алкогольна тинктура. Діє на центральну нервову систему, заспокійливий засіб на корчі, коліка, виразки шлунку і бронхіальну астму. Мазь з блекоти помагає на ревматизм та інші невралгічні болі.

5. **Беллядонна** (*Atropa belladonna*). Вірулентна рослина, 60-150 см. висока, квіт брунатно-червоний,

Ріжки (*Secale cornutum*)Паслін (*Solanum dulcamara*)Блекота (*Hyoscyamus niger*)

Белладонна (*Atropa belladonna*)

Чорнобиль (*Artemisia vulgaris*)

Васильок (*Ocimum basilicum*)

ягоди округлі й чорні. До лікування береться листя. Алькалоїди з белладонни діють на нервову систему. Це азотисті соки, сполучені з органічною кислотою рослини. Помагає на судорожний запір, болі шлунку і кишок. Корінням белладонни лікувалося хвороби св. Віта, параліч, Паркінсона. Белладонна регулює функції залоз (слини, поту, сльози).

6. **Чорнобиль** (*Artemisia vulgaris*). У східній

Україні зветься білий полин. Височина 100-150 см., цвіте в серпні-вересні червоно-брунатним квітом, висить гронами на довгих і тоньких волотах. Стеблини часто мають фіолетний колір, листя маленьке, повстяно-біляве і волосате. Росте на межах, кам'яних берегах і мурах. До лікування вживається зеленину в часі процвітання. Цілющим засобом є ефірний олій і його головний складник гіркість. Завдяки цій гіркості чорнобиль є добрим

Геранія альпійська (*Geranium macrorrhizum*)

Ростохвасть (*Chelidonium majus*)

Підбіл (*Tussilago farfara*)

засобом на глисти, побуджує до праці жовчі і печінку. У народній медицині чорнобиль мав велике застосування проти менструаційних забурень і епілептичних судорогів. Тепер знайшов чорнобиль застосування в кулінарії. Його вживають як приправи до печеної гуски, качки, свинячої печені і вугрів. Чорнобиль є доброю приправою до товстих соусів і підлив, бо він впливає корисно на товщі і робить їх легкостравними.

7. **Полин** (*Artemisia absinthium*), відомий в Європі як вермут і абсінт. Височина 60-120 см., час цвітіння липень-вересень. Квіти жовті і кулясті на тоненьких волотах. Стеблини повні розгалужень, листя подовгасто-еліптичне. Полин росте на сухих кам'янистих схилах. До лікування надається зеленина в часі цвітіння. Цілющим засобом є ефірний олій з огляду на його головні складники як гіркість і терпкість (Absinth), діє на функції печінки і жовчі. Полин є добрим ліком на болі шлунку, на відсутність апетиту, на обдимання і розлад шлунку. Полинове вино (vermut, absinth) є улюбленим питвом простолюддя, головню паризьких кльошарів.

8. **Васильок** (*Ocimum basilicum*). Давня цілюща і антидемонічна рослина. Цвіте в серпні, і тоді в неї найбільш цілюща сила. Збирається і зберігається цілу рослину разом з корінням. Васильок помагає на шлунок, на обдимання (гази) і на шкірні хвороби. Акушерки і мудрі відьми робили з сушених рослин василька кропила, мачали їх у свячену воду і кропили ними роділлі і новородків, щоб охоронити їх перед чортами і відьмами. Болгари досі вирощують васильок у великім розмірі і вважають його за святу рослину. Гуцули вистелювали васильком домовини, щоб хоронити вмерлих від демонів. Васильок уживається також в куховарстві як приправи до різних страв: помідорового супа, соусу і салати. Його додається ще до печені, телятини і рагу.

9. **Геранія альпійська** (*Geranium macrorrhizum*). Дуже поширена рослина на Балканах, у Карпатах і Альпах, сягає своїм поширенням до двох тисяч метрів понад рівень моря. Великі квіти є ясно-фіолетно-голубого кольору. Листя забарвлюється під осінь на оранжево і червоно. В Болгарії виробляють з геранії косметичний олій і вживають його до розбудження любови й плодовитости. Тут стала геранія символом здоров'я, тому й називається вона в Болгарії здоровец. Гуцули йшли на Івана Купала шукати геранії аж у Чорногорі. Вони варили з неї й пили проти кашлю. Дівчата вживали геранії до чарівних ворожін. Дітям, що терплять на запор, впахують малий кусок геранії в анальний отвір.

10. **Мак** (*Papaver somniferum*). З нездорілих головок маку виробляють опій, а з екстрактів маку походять такі алькальоїди як морфій, наркотин і папаверин. Усе це добрі засоби на травлення, вони заспокоюють органи травлення. Хто хворіє на шлункові судороги, спазми і коліка або понос, тоді най-

кращим засобом є згадані алькальоїди маку.

11. **Ростохвасть** (*Chelidonium majus*), рослина макової породи на 30-80 см. висока, час цвітання травень-серпень. Квіти дрібні й жовтаві. В нутрі зела міститься темно-жовтий сік. До лікування служить ціла рослина разом з корінням. Дуже вірулентна рослина з уваги на багатство алькальоїдів, сприяє функціям жовчі і печінки і є складовою частиною різних лікарських чаїв. Ростохвасть заспокоює і ліквідує корчі і спазматичні болі. Жовтий сік цього зілля застосовували в народній медицині проти бородавок. Гуцули називали її ростопасть і додавали до цілющої мазі від шкірних хворіб худоби. З сушеної й протертої ростохвасті варено чай, до нього додавали ще розтопленої живиці, сметани і щавлю. По змішанні творилася цілюща мазь, від якої гоїлися потріскані і опухлі дїйки і вим'я корів, овець і кіз.

12. **Підбіл** (*Tussilago farfara*). Маленька рослина на 10-25 см., росте на глиняних полях, квіти жовті. До лікування надаються листя і квіти. Чай з підбілу допомагає проти кашлю, хрипоті і бронхіального катару.

Крім згаданих цілющих рослин, у народній медицині застосовували ще багато іншого зілля, як аконіт, який помагає на ревматизм і подагру, кульбабу, кропиву, медунку, кмін, м'яту, мелісу, майоран тощо. Акушерки й ворожки вже могли за допомогою цього зілля лікувати людей, а головню помагати жінкам в пологах і спричиняти обезболені роди. Якщо заходила конечна потреба, акушерки могли витравлювати цим зіллям плід.

Бувало не раз так, що наші селянки не кликали до пологів нікого. Вони родили непомітно в коморі, або влітку на межі під голим небом. Не раз їхали вони із своїми чоловіками на відпуст чи на ярмарок, а поверталися додому в трійку, з новородком при грудях. З огляду на велике прив'язання і любов до дітей, селянки уникали антиконцепційних засобів. Народ вірив, що бездітні і неплідні жінки не мають доступу до царства Божого, тому вони почувалися дуже нещасливими. В різних легендах є зображена доля дівчат, що хотіли бути безплідними, щоб не переносити болів при родженні або, щоб не втратити краси. Але це не приносило їм щастя, їм доводилося за це важко покутувати.

Рисунки Володимира Фіцаловича

ПРОСИМО СПРОСТУВАТИ

В "Нашому Житті" ч. 5 за травень у статті д-ра Івана Сенькова автор ствердив деякі помилки, а саме:
Ст. 12 підпис під світлиною неправильний, бо гора Грегит висока на 1471 метрів знаходиться на північ від Чорногори і є від неї віддалена 80 — 100 км. недалеко від Космача.
Ст. 10, 2-га шпальта 10 рядок згори: повинно бути **щеврик**, а не щаврик; альпійська **завирушка**, а не заварушка.
Ст. 11, 1-ша шпальта, 4 рядок згори повинно бути темно-голубий **небозвід**, а не темно-голубий обрій.

Моїй Мамі

Вже п'ятнадцять років не має її між нами. Немає моєї Мами, яка давала своє серце не тільки своїм найближчим, але своєму народові, особливо селянам. Як дочка священика о. Григорія Рибчака, зі своїм батьком і сестрою Стефою присвячували багато праці усвідомленню чотирьох підльвівських сіл, яких парохом був мій дідусь. Тому теж в 1909 р. тільки 23-літня дівчина — тоді — виголосила реферат на Першому Українському Просвітно-економічному Конгресі в 40-ліття Просвіти у Львові. Не абияким вирішенням було це для молодої людини, зокрема жінки.

Немає можливості на обмеженому місці на сторінках "Нашого Життя" подати біографію людини, якої життя було цілковито вивчене працею для народу у різних обставинах та в різних ділянках. Чи як управителька Стрілецького Захисту у воєнних часах чи в повоєнному періоді важкої боротьби нашого народу за існування так національне як і економічне. Працювала у філії Союзу Українок в Стрию, в українській кооперації, у Сільському Господарі у Хліборобській Палаті, даючи поради та науку тим, які її найбільше потребували — селянам, зокрема жінкам. До праці підходила з ентузіазмом і оптимізмом. Не зражувалася і мала виrozumіння для других. Заохочувала мене до громадської праці, яку складаю її пам'яті.

Ірена Домбчевська
Irena Dombchevska

Часто кидала свої думки на папір і дописувала до різних журналів як "Жіноча Доля", "Жінка", "Кооперативна Родина", "Кооперативна Республіка" Появлялися теж короткі статті чи спомини у "Ділі" і "Назустрічі" Замість ширшого спомину про мою Маму і її працю подаю її спомин про Олексу Новаківського.

ТРИ СТРИЧІ**Пам'яті Олекси Новаківського**

"Жінка" — вересень 1935 р.

Було це років тому двадцять у велику воєнну хуртовину.

Московські війська щойно залишили Львів. Ще здалека доходив гук гармат, а місто мало вигляд великого шпиталю. Хто міг і хотів, старався нести поміч раненим, яких привозили з поля бою.

Знайшлася і я між тими щасливими, які мали змогу працювати в шпиталі, а ще і між своїми Українськими Січовими Стрільцями.

Якось раз розповіла мені, нині вже покійна, Наталя Домбчевська про те, що в палаці Стики привул. Землякоского живе у злиднях великий наш мистець Новаківський. Його опікун Митрополит Шептицький вивезений москалями, а інші люди не знають багато про Новаківського. Недавно живе у Львові. Вона відвідує його часто. Він незвичайно радий, як хто зайде до нього.

Зараз другого дня вибралася я з Наталею у відвідини. Боже, як радів наш мистець побачивши нас та й ще з китицями квітів! Квіти дуже він любив.

Мабуть кожний, хто мав нагоду бути у мистця, знає, як умів він захопити своєю привітливостю і красномовством. Забувалося, що це перша ваша гостина у нього.

Це захоплення доповняла його дружина. У своїй народній ноші з дивними виразистими очима і якоюсь

ІРЕНА ДОМБЧЕВСЬКА

безмежною добротою у виразі лиця — вона слідувала за кожним словом свого чоловіка, бо його любов до мистецтва була й її любов'ю.

Картини Новаківського зробили на мене дуже велике вражіння. Я боялася прямо обізватись, щоб не сказати щось зайве — не зіпсувати цього вражіння.

Він говорив про ці картини, він ними жив, у них була ціла його душа, його любов до України, людства, до його дружини.

Очі його горіли вогнем захоплення, забував про свою недугу. Вчив нас, як розуміти думку скриту в кожній картині.

— Не продам їх, хочби помирав з голоду. Це ж моя ціла душа в них — казав.

І бідував зі своєю молодою дружиною, хоч міг між чужими панувати.

Часто заходила я пізніше до Новаківських, у літні вечори лилися безконечні розмови. Лише час від часу гук гармат нагадував про дійсність.

Здоров'я Новаківського не поправлялось. Треба було лікаря, ліків і доброї відживи, просторішої кімнати.

Прийшло мені на думку, що у стрілецькому захисті, де я працювала, знайшлось би місце для Новаківських. Був там лікар, ліки і добра опіка.

Що з'ясувати?

КНИГА В ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ

"Українські діти — наше майбутнє — збірник виховних матеріалів і антологія: діти і молодь в українській літературі". В-во "Добра Книжка", Торонто 1979. Заходами "Гуртка Прихильників Української Дитини" за фінансовою допомогою Українсько-канадської Фундації ім. Т. Шевченка. Редактор Ярослав Чумак. Формат 8 1/2 X 5 1/2 цаля, сторінок 300. Обкладинка Е. Козака. Ціна 7 дол.

Як зазначає у вступному слові до збірника його редактор Ярослав Чумак, книжка вийшла для відзначення Міжнародного Року Дитини. Її головні цілі: протиставлення походів проти дітей, повернення родині її давньої виховної ролі, підкреслення ваги друкованого слова, вказання на шкідливу

ролю телевізії, кіна і інших дешевих розваг, підкреслення ваги дошкільного виховання та ролі релігійно-морального виховання дітей.

У збірнику поміщено статті, довідки, есеї, міркування з ділянки філософії виховання, з психології дитини, з дидактики й методики навчання і виховання, зокрема в дошкільній і початковій школі, з методики домашнього виховання батьками, з методики читання дітьми лектури, порушено основні проблеми дитячої літератури і преси, розглянено шляхи й засоби позитивної розв'язки складної проблематики виховання й навчання, яка знаходиться в критичному стані.

Всі матеріали пера дванадцяти українських і чужинецьких авторів — мислителів, психологів, виховників і учителів-практиків, авторів, критиків, редакторів дитячих видань та інших працівників дитячої літератури поєднані двома основними принципами: 1) що найважливішим чинником виховання молодого покоління є батьківський дім, оця найменша клітина суспільного життя і що ця роль мусить йому бути привернена у сьогоднішньому розгубленому світі; 2) що виховно-навчальний процес мусить базуватися на засадах християнської моралі, нерозлучно сплетеної з національними елементами.

Друга частина збірника, що її упорядкувала Олександра Копач, це антологія, темою якої є діти й молодь в українській літературі. У вступі до цієї антології авторка з'ясує, що обмежилася до найважливіших і найбільш маркантних творів двадцятого століття. У доборі уривків упорядниці керувалася тими самими принципами, які лягли в основу теоретичних матеріалів збірника. Вміщено уривки з писань двадцяти авторів, в тому класіків нашої літератури, новіших і сучасних письменників.

З уваги на Міжнародній і Українській Рік Дитини, з уваги на важливість порушених у збірнику проблем і через те, що наша педагогічна література в вільному світі надто скромна, ця книга повинна знайтися не тільки в руках виховників, вчителів, духовників і працівників дитячої літератури, але повинні з нею познайомитися передусім батьки та всі люди доброї волі, яким дорога справа наших майбутніх поколінь.

Адреса в-ва: Ukrainian-Canadian Childrens Care Group, 16 Rivercrest Road Toronto, Ont. M6S 4N3, Canada.

Марія Баратура

Управа захисту пішла назустріч цій думці, і одної осінньої днини привезли ми мистця з усім малярським приладдям до захисту. Вибрали для нього велику, соняшну кімнату на першому поверсі. З вікон був вид на святоюрську гору.

Під опікою лікаря д-р Овчарського приходив Новаківський до здоров'я.

В стрілецькому оточенні родилися щораз нові задуми до творів. Там взяли початок ті Юри, в яких уява мистця вичаровувала з дерев святоюрської гори дружинників і стрілецьке військо.

Осінні квіти, які вони були чудові на його картинах! І знову незабутні розмови у вільних від праці хвилинах.

Здоров'я мистця покращало, і з першим снігом він вернувся до своєї хати.

Минуло з цього часу багато літ. Довелося мені жити у Стрию. І ось в р. 1930 зимові сирі будні провінційного життя роз'яснила вістка, що на виставу картин своїх учнів, приїздить сам Новаківський.

Якже ж зраділа я цією вісткою! Ще й доручили мені зустрічати його на двірці.

Виклад мистця при картинах учнів нагадав мені 1915 рік у Львові. Бо хоч стільки років тяжкого мистецького життя минуло — його слово було так само молодече палке, як давно. Хоч не одна буря

перейшла над його головою.

Щиро гостили Новаківського його прихильники у Стрию, у новому оточенні почував себе гарно, весело.

Довго жили ми під вражінням його захоплення і бадьорости.

І знов поплили роки.

Прийшла остання наша зустріч.

Зайшла я в церкву на його останню гостину — похорони.

Здавалося неможливим, щоби смерть зміла вирвати його від плянів, від творення нових цінностей. Ще так багато залишилося до роботи.

Він — у цій труні серед зелені, коло неї його надія, гордощі — два сини і учні, що мають продовжувати його ідеї.

Не було впорядчиків. Була повага, багато, багато квітів і тиха похоронна пісня.

На раменах несли учні свого вчителя у вічну дорогу.

Сумний осінній день.

Розкопана могила у непривітному кутку цвинтаря. Пісні і промови. Як звичайно.

Тільки не стало великої, незвичайної людини

АНЯ ФАРІОН — НАДІЙНА СКУЛЬПТОРКА

Поміж чотирма десятками мисткинь, які взяли участь у виставці "Галерії Жіночого Мистецтва" (Womanart Galleries), що відбувалася в листопаді минулого року під назвою "Найкраще у 1978 році" (Best of '78"), знаходимо прізвище молодої української скульпторки Ані Фаріон. Тепер її скульптура постійно виставляється у згаданій галерії при 41 захід 57 вулиця в Нью-Йорку.

Вже раніше Аня виставляла свої скульптурні праці на збірних виставках українських мисткинь Огайо в 1972 і в 1977 рр. Брала теж участь у виставках галерії Менгеттенвілл каледжу і Лінколн Сентр-у, а 7-го травня 1978 р. мала виставку спільно з малярем Володимиром Свириденком в галерії ОМУА в Нью-Йорку.

З нагоди цієї виставки маляр і мистецтвознавець Любомир Кузьма пише про Аню Фаріон так: "її п'ять скульптур більше як рівноважать 40 експонатів малярства на виставці, — не тільки тому, що скульптура твориться повільніше ніж картина, але також тому, що довга праця дозволяє більше вкласти у твір. Всі її скульптури виконані в різного роду каменях. Скульпторка розвиває тему, яку їй підсуває

Аня Фаріон. Скульптура в камені
Anna Farion — sculpture in stone.

сира форма каменя і опрацьовує її прецизійно, лишаючи частину необробленого каменя як тло. Реалістичні, але узагальнені і досить повні форми, переважно жіночих постатей, виражають загальнолюдські теми й емоції. Формальна проблема авторки головна і всюди розв'язана з помітним майстерством, а тема трактована з почуттям міри й естетичним смаком. Загальна заокруглена форма відповідає вимогам матеріялу, якого безпосереднє опрацювання дає враження солідності й автентичності скульптури" ("Свобода" 31-го травня 1978 р.).

Цього року А. Фаріон взяла участь у збірній виставці, яка відбувалася в літніх місяцях в галерії ОМУА в Нью-Йорку.

Аня народилася в 1954 р. в Глен Ков, Лонг Айленд (Н.Й.) в родині д-ра мед. Дмитра і Марії Фаріонів. Закінчила вселюдну школу св. Йосафата в Пармі, Огайо та середню школу "Beaumont School for Girls" Університетські студії завершила в Менгеттенвілл коледжі ступенем бакаляра в 1975 р. Скінчила теж "Рідну Школу" матурою. Була діяльна в Пласті.

Студенткою каледжу виїхала до Італії, щоб ближче познайомитися з різьбою в мармурі.

У згаданій раніше рецензії Л. Кузьма оцінює Аню Фаріон, як "талант, що його не можна легковажити і що дасть про себе знати в майбутньому"

Бажаємо молодій скульпторці, щоб прогнози рецензента здійснилися!

Марія Барагура

Аня Фаріон. Скульптура в камені.
Anna Farion — sculpture in stone.

МАНДРІВКИ В ЧАСІ І ПРОСТОРИ

Назва статті взята з книжки Ліди Палій, яка з'явилася ще у 1973 році, а яка дуже влучно віддає життєві зацікавлення авторки.

Писати про Ліду Палій і легко і важко. Легко тому, що її творчість чи то словом чи пензлем, має питоми прикмети, які відрізняють її від інших мистців. Важко писати тому, що приглядаючись до її малюнків чи графіки (обкладинки, святкові картки, екслібриси, проекти печаток тощо) насувається думка: чому їх небагато; чи не краще було б, щоб Ліда малювала, а менше писала? Але ж коли читати чи слухати її слова (репортажі, нариси, статті, есеї, переклади тощо в "Сучасності", "Жіночому Світі" і інших періодиках) хотілося б, щоб тих писаних творів було більше. Із слів авторки виходить, що вона не цілком задоволена із своєї малярської творчості і тому не радо про неї розкаже. Таке невдоволення говорить про те, що Ліда Палій ставить до себе великі вимоги, змагає до досконалості. І це знову ж відрізняє її від багатьох таких, які, намалювавши кілька картин, вважають себе повноцінними мистцями. Навіть висока оцінка, з якою зустрічаються її графіки чи малюнки, не змінює її наставлення, і про ту свою творчість говорить Ліда не радо.

Мандрувати це життєве замилювання Ліди Палій. Можливо, що до мандрівки заохотив її Пласт, якого активною членкою була від дитинства. Але до цього ще дійшли її професійні зацікавлення. Ліда Палій закінчила Онтерійський Каледж оф Артс, а згодом теж археологію на Торонтонському Університеті. Тож її писання, а особливо репортажі це не тільки перелік місцевостей ілюстрований менш чи більш технічно вдалимими знімками. Це розповіді не тільки про людей, з якими вона зустрічається в часі подорожі, але теж про те що говорять сліди, які залишили у даній країні колишні її мешканці.

"Подорожі, пізнання людей, переживання

Иран. Ісфаган. Королівський мечет. 1977 р.
Iran. Isfahan. King's mechet. 1977.

Иран. Курдистан. Ліда Палій біля старого Каравансарая. 1977 р.

Iran. Kurdistan. Lydia Palij by the ancient Caravanserai. 1977

цікавої нової пригоди, нищпорення в археологічних знахідках — це моє життя" — стверджує Ліда.

Про свої мандрівки Ліда Палій не тільки пише в журналах чи часописах. Вона цікаво розкаже про країни, які відвідала, при тому своє слово ілюструє знімками. Ці світлини говорять про її мистецьке око, яке уміє вибрати цікаві й гарні відтинки. Хоч Ліда живе в Торонто, але ньюйоркчани мали змогу слухати її репортажів, бо чи то Карпатський Лещетарський Клуб, чи Товариство Інженерів, а останньо теж Літературно-Мистецький Клуб у Нью-Йорку запрошують її на виступи. Перед глядачами й слухачами з'являються країни, до яких рідко коли вибираються туристи.

Ліда Палій з'їздила вже майже всю Європу, включно з країнами за залізною заспоною. Була в північній Африці (Марокко, Туніс, Єгипет) на близькому Сході (Ливан, Ізраель, Туреччина, Іран). Їздила тричі до Мехіко, Перу і Еквадору, включно з басейном Амазонки.

Її останній виступ у Нью-Йорку притягнув публіку ще й тому, що говорить мала пані Ліда про Іран. Вправді відвідала його ще перед політичними змінами, які ще й досі хвилюють не тільки політиків, але й кожного з нас, але все таки почути й побачити витинки з життя цієї країни було незвичайно цікаво. В Ірані відвідала й розказала присутнім, ілюструючи слово знаменитими прозірками, такі місцевості: Шіраз, Бішапур з руїнами столиці сасанідів, Пасагарде — столицю Кира, Персеполіс — столиця Дарія, Ісфаган — яке окреслила як казку із синіх кахлів шаха Аббаса Великого. Відвідала високо в горах Гамадан, Кірманшаг у Курдистані, Тегеран, Казвін та кілька інших міст. Очевидно перелік тих назв не

може дати повного образу цієї мандрівки. Але все таки ми собі усвідомили, що Іран це далеко не однорідна країна, бо ж стрічала там наша мандрівничка, крім персів, ще курдів і кочовиків Кашкаїв у горах Загрос.

В Туреччині була в Анкарі, в гетитських руїнах старої столиці Гетуса, і кількох інших в цій околиці, відвідала печерні церкви в Кападокії. Оглядала й показала нам прозирки з руїн турків-сулджуків у їхній старій столиці в Коня (грецьке Іконіюм) і сусідніх містах. Була над Середземним морем у Алянї, Анталії, де є теж старо-грецькі і візантійські та турецькі будівлі. Оглядала грекоримські руїни як Сіде, Аспендос, Перге, Термессос, Гіраполіс, Афродізіас, Пріє, Мілет, Ефез Сардіс і інші. В Істамбулі (який, на думку Ліди Палій, мовознавці чомусь неслухно називають Стамбулом) шукала за пам'ятками зв'язаними з нашою історією: фортеці над Босфором, гріб Роксоляни, фортеця, де були ув'язнені визначні козацькі провідники.

Про всі ці місцевості почули ми під час останньої зустрічі в Нью-Йорку. Але й цього літа вибралася Ліда Палій у мандрівку. На цей раз відвідала вона (не вперше) Єгипет, де перебула три тижні. З Асфону переплила кораблем до Каїро. Вже після приїзду дізналася, що наступний такий корабель потонув у

*Іран. Персеполіс. 1977 р.
Iran. Persepolis. 1977*

Іран. Околиця Ісфагану. 1977 р. Iran. Area of Isfahan. 1977

дорозі. Утретє відвідала Грецію, де задержалася тиждень. Там то якраз випав град такий, який трапляється один раз на століття.

Треба сподіватися, що любителі знову запросять Ліду Палій, щоб розказала й показала, хоч на прозірках, ті незнані нам країни. Вміє вона і своїм словом і ілюстраціями представити їх так, що вони стають наче ближчими. Її розповіді не тільки заохочують подорожувати. Вони насувають думку, що, коли ідемо у якусь країну, треба знати дещо про її минуле, про людей, природу, культуру, мистецтво і т.п. Така подорож не тільки буде цікавішою, але теж поширить наше знання.

У.Л.

*Туреччина. Кападокія. 1979 р.
Turkey. Cappadocia. 1979.*

Будучи приступною своїми некоштовними засобами, вона прийнялася широко в народі, а народні таланти, застосовуючи свої традиційні декоративні мотиви, надали їй характеру народньої. Тканини, прекрасно декоровані вибіркою, оживили щоденний вигляд села, яке щодо цього стало до певної міри незалежним від міста. Сукно й полотно, вироблене дома, часто дома декороване й вибіркою, значно прикрасило і збагатило вигляд селянської хати. Убрання селян стало кольоритнішим, свіжим і веселішим. На жіночий одяг і прикрасу хати компоновано орнаменти з стилізованими квітами, зображеннями птахів, цвітучих дерев, квадратів, трикутників, спіральних ліній, які були пов'язані з культовими обрядами українського народу. Ті мотиви переходили з покоління в покоління, перетворюючися на щораз кращі орнаменти. Для чоловіків орнамент був у смуги, клітки або й цятки.

В Ніжині в 1767 році існувала ткацька фабрика Богдана Іванова. Майстри в ній вживали вже в вибіркової техніці декорування не тільки дерев'яні бльоки, але й мідні гравіровані валки. Застосовували вже й орнаменти в двох і трьох кольорах. Тут виробляли також прекрасні шовкові вибіркової хустки. Посередині прикрашували їх букетом стилізованих квітів — троянд, айстер, чорнобривців чи інших з листям м'яти. По боках компоували вінок з тих самих квітів. Для того, щоб представити квіти у більшій скалі кольорів, уживали рослинних барвників.

На вибіркової тканини був великий попит у наших містах у центральній і східній Україні. Там застосовувано вибірки для оформлення інтер'єрів будинків заможних людей. Доплив фляндських і французьких шпалерів був обмежений митними перепонами, тож наші вибіркової тканини заступали їх з великим успіхом. Це спричинилось до створення окремої вітки мистецького промислу. Для цього ужитку вибірка друкувалася на широкому полотнищі або й на подвійній його ширині, щоб оминати зайвих швів на стінах кімнат.

Ними обліплювано стіни, оббивано м'які меблі. Їх розкрашувано великими зорами в інтенсивних кольорах, що були контрастними до білого або іншого ледь тонованого кольору. Стосовано також геометрично-рослинні орнаменти, які накладали пригашеними фарбами на тонованому тлі. У взорах для цих тканин майстри використовували місцеві традиційні національні мотиви, якими наше село прикрашувало стіни, вікна, двері й печі своїх хат. Тому вони мали національний характер, і їх радо купувало українське панство, тодішні дворяни, козацька старшина й заможне купецтво.

Осередками виробництва таких тканин були міста Київ, Кролевець, Переяслав, Миргород і Полтава.

Найбільшим осередком високо-мистецьких тканин було місто Кролевець. Цей ткацький

промисел був ще розвинений від часів заснування міста Кролевця (в XV ст.). Тамешні мотиви зображують стилізованих птахів, дерева, квіти, квадрати та ромби, пов'язані з культовими обрядами народу. Визначилась тут особливо родина Оболонських — Андрієха і її чотири сини. В колишньому музеї Є. Скаржинської в Лубнях експонати з підписами Оболонських мали почесне місце, а були між ними і вибіркової тканини. У списках великих майстрів міста Кролевця є і кріпаки, як підданий Антона Милорадовича — Кіндрат Бичко; підданий Петра Ошевського — Григорій і Павло Лисенки; підданий Петра Бутовича — майстер Сергій Сердечченко. Між численними іншими тканинами ці майстри виробляли здебільшого вибіркової тканини для оформлення панських домів, що уважалось тоді вимогами стилю класицизму.

Великим київським майстром був Агафон Чернявшенко. Одна з його цікавих композицій має на темносиньому тлі жовтогарячі кола, з яких проглядають огненні язики. Візирець його тканин зберігся на підкладці риз, що переховуються в музеї Києво-Печерської Лаври. Пізніші київські майстри, взоруючись на Чернявшенкові, створили свій київський стиль декоративної вибірки.

Вибіркової тканини виробляла також полотняна фабрика в Немирові, Вінницької області. Немирівські вибіркової хустки називались колтринами, від їх мотивів, що уживались раніше на шпалерах цієї назви.

Наші вибіркової тканини за своїм народнім характером були мало сприйнятні в містах Західної України, що були заселені переважно чужим елементом. Тому цей засіб мав широке застосування тут тільки в народньому побуті. Орнаментальні мотиви й тут різноманітні. Найстарші геометризовані, новіші рослинні в формі дрібних стилізованих квітів, листків часто з легко розкинутими зірками, дрібненькими колами, трикутниками.

Вибірки уживалось до декорування хати, як пошивки на подушки й перини, занавіси до вікон та інше, а також для жінок на спідниці, запаски, короткі кабати. Для мужчин на штани були смугасті вибірки або в клітку на льняному полотні.

Найбільше мистецько розвинені орнаменти є на Лемківщині й на Бойківщині.

По Першій світовій війні, коли неможливо було купити жадної тканини, вибіркової майстри приїздили на ярмарки з готовими дерев'яними вибірковоїми бльоками або валками й друкували людям полотна, що було в той час для зруйнованого й оголеного села великим порятунком.

Оригінальність, свіжість та краса нашої вибірки, її національний характер були причиною того, що

Докінчення ст. 19

У крамниці
Скрипки лежать
Під склом, під сном
Безструнні, безголосні,
Безвладні паралітики
Скрипки лежать
Із ненаत्याгнутим волосінням
Як луки з в'ялими тятивами
Якась невимовна туга
Блукає у цьому
Півживому світі
Скрипок безструнних,
Ненатягнутих смичків
Невиграних мелодій.

Не говори,
Навіщо говорити,
Що пізно вже,
Що не життя,
Що тільки день,
За днем,
Дійсність існування,
Коли ж то
Наново почати
Хвилини, дні, роки
Не говори
Я чую кожну думку
Як б'ється
Як стукоче
Я знаю.

ЧЕКАННЯ

Напнята струна
що дрижить мовчазно
чекаючи на ніжний дотик
чулих пальців
щоб розлитися
срібними звуками
свого настрою
не діждавшись
розірветься
сколихнувши тишу
болючим зойком
щоб більш ніколи
вже не дрижати.

АНАСТАСІЯ М. СМЕРЕЧИНСЬКА

НОВИЙ І НЕЗВИЧАЙНО КОРИСНИЙ ПІДРУЧНИК

Ось і новий шкільний рік розпочався, а з ним почалися нові турботи учительок українських світличок, які в зміст своїх занять хотіли б включити новий матеріал. Новий матеріал вносить нові зацікавлення, нову активність у роботу, нову охоту до праці, оживляє програму занять, допомагає створити нове й цікаве оточення, інакший світ у світличці.

Дуже цінним вкладом в українську виховну літературу є нововидана книжка "Українське Дошкілля" яку зредагував Ярослав Чумак, а видало Українське Видавництво "Добра Книжка" в Торонто, Канада. Книжка є великого розміру, на гарному папері й має 472 сторінки гарного й виразного друку. Зміст книжки прикрашений супровідними мистецькими малюнками наших славних мистців-малярів, як: Р. Багавтдин, Е. Козак, В. Кондратюк, В. Курилик, М. Левицький, Г. Мазепа, О. Судомора, й Р. Чумак.

"Українське Дошкілля" — це цінне джерело, з якого вчителька української світлички може черпати все нові матеріали для своїх занять не тільки впродовж одного року, але принаймні три-чотири роки, і вони не будуть повторюватися. Це значить, що в українській світличці завжди буде цікаво й завжди інакше. Увесь матеріал складається з віршків, пісеньок, коротких казок і оповідань. Усе впорядковане за порами року, узглядаючи релігійні і національні свята, як теж і родинні події. Усі віршики, пісеньки чи оповідання є просякнуті українським духом, завдяки чому дуже легко творити українську атмосферу. У них чути шум українських лісів, з могутніми дубами, з берізками й ялинками, з кущами ліщини та червоної калини. У віршах і піснях "бачимо" і "чуємо" дзюрчання потоків і рік, коливання збіжжя на полях, "бачимо" там маки й волошки. У змісті цієї книжки чуємо щебетання соловейків, спів жайворонка й кування зозулі. Тут теж чути голоси домашніх і диких тварин, що живуть в Україні. Чути також голос колядки на Різдво і веснянки в часі Великоднього сезону, маршові пісні українського війська, лопотання українських прапорів, — словом, у цій книжці живе ціла Україна, чарівна

і слава. Велике багатство мистецьких малюнків і рисунків підносять вартість книжки. Вони не тільки прикрашають її, але теж можуть послужити як ілюстрації до лекцій, або як прикраса домітки чи світличкових імпрез.

При кінці книжки є багато цінних вказівок для виховників, що можуть послужити добрим дороговказом у їхній виховній роботі. Там є згадка про важливість дошкільного виховання, про прикмети доброї вчительки й методичні вказівки як організувати й провадити працю в українській світличці, чи садочку, щоб вона була цікава, корисна не тільки для української дитини, але й для її батьків і для української спільноти поза межами України.

"Українське Дошкілля" — книжка, яку повинна придбати кожна вчителька української світлички, вчительки "Рідних Шкіл", виховники молодечих організацій і батьки. Ця книжка, це багате джерело, що може скріпити родинне, релігійне й суспільно-національне виховання української дитини.

Як доповнення до вищезгаданої книжки варто поцікавитися "Календарем Української Дитини" на 1979 рік, виданим з нагоди Міжнародного Року Дитини Гуртком Прихильників Української Дитини в Торонто, Канада. Хоч кінець календарного року вже дуже близько, однак не пошкодило б, щоби кожний виховник придбав собі цю оригінальну книжечку й користав з неї. В цій книжечці є вичислені всі важливіші моменти з життя родини (День Матері, День Батька), національні річниці й релігійні свята. Кожна згадка про дану подію є прикрашена відповідним малюнком з додатком легенького віршика чи пісеньки. Це "пригадує" що повинно бути включене у програму занять. Зовнішнє оформлення представляє пару українських дітей в обіймах і з писанками в руках. Навкруги є розміщена багата українська вишивка, що в цілості творить естетичний вигляд, притягаючи око глядача, й заохочує до купна.

НА ПОРОЗІ НОВОГО ШКІЛЬНОГО РОКУ.

Учитель-людина цікавої долі. Професія його справді особлива, почесна, поважна.

Де учитель, там і діти, там велике загальне довір'я до виховання молодого покоління. Скільки треба працювати, як багато треба знати, яким уважним, морально чистим і справедливим треба бути, щоб високо нести своє почесне звання учителя, щоб виправдати надії і сподівання людей, які довіряють йому свій найдорожчий скарб.

Праця учителя є тяжка й дуже відповідальна. Він мусить над собою багато працювати, збагачувати своє власне знання, щоб опісля міг успішно передавати його своїм вихованцям.

Учитель мусить любити свою професію і своїх вихованців, щоб заслужити собі авторитет педагога. Чуйність і повага до вихованців, душевне тепло, розумна вимогливість — ось норма авторитету.

Діти люблять того, хто є для них взірцем у всьому, хто щирий і справедливий, хто вміє заохотити лінивого, підбадьорити старанного, але мало здібного, хто добре знає дитину, розуміє кожний порух її душі

Двері

Приїхав син,
Високий чин
(давно не заглядав до батькової хати),
Лиш до дверей — об лутку грюк!
(портфель — із рук!)
За лоб схопивсь і каже: "Тату,
Невже за стільки років — днів
Ви не змогли дверей повище змайструвати?"
"А міг — старенький відповів, —
Та не хотів,
Не став ні їх перероблять, ні стелі:
Щоб, як заскочили сини, —
Які б не мали там чини, —
Щоб уклонялись батьківській оселі!"

— ось за таких обставин буде повне взаємозрозуміння між учнями і їхніми батьками.

Учительська праця — це будівля з тривоги і сумнівів, радощів і щоденного горіння. Авторитетна вона тим, що несе людям тепло і щирість, світло знання і крилату мрію.

Катерина Яремчук
38-ий Відділ СУА,
Денвер, Колорадо.

НА ТЕЛЕФОНІ.

Галло, Марусю, тут говорить Оксана: що робиш нині вечором? — Оксано, буду відпочивати по цілоденній праці. А ти? — Наш Відділ має ширші сходи, мене повідомили, то піду. Може б ти пішла?

Маруся: — "І мене повідомили, але я вже так давно-давно була на сходинах, навіть не знаю, що діється у нашій Відділі. Аж стидно приходити.

Оксана: — Марусю, зі мною те саме було. Знаєш перший раз по довгій відсутності, як прийшла на сходи, я зле почувалася, так незручно, не знала, що сказати, мені здавалося, що ніхто не цікавиться мною, не хочуть говорити, що всім байдуже, хто прийшов. Мені було ніяково і стидно. Я таки постановила ходити на сходи.

Тепер знаю, що управа робить, які має пляни на цілий рік. Знаю підсумки праці нашого Відділу.

Управа подає до відома присутнім, що зроблено протягом цілого року. Як розподілено прибутки здобуті нашою працею, а саме: на потреби нашої Організації СУА, за уживання домівки, на наш Музей-Святинку нашого минулого. Спонуємо стилістичку у Бразилії, висилаємо одягу потребуючим, не забуваємо про наших хворих у

шпиталях, чи старечих домах, а також висилаємо петиції до Вашингтону "Д С" в обороні наших Морозів на заслані.

Марусю, я так тепер добре почувуюся, що з приємністю їду на сходи. Як приходжу всі мене вітають разом говоримо, плянуємо працю. Я подаю свою думку чи ідею, а як просять до помочі в роботі, я радо згоджуюсь.

Відділ має продаж печива, я пішла до помочі. Також помагала прибирати столи в день свячення пасок, та ще принесла барвінку завітчати столи. Стараюсь допомогти де заходить потреба. Знаєш, як це приємно, коли можеш зробити маленьку прислугу у великій ділі у своїй Відділі для добра нас усіх.

Минулого року була я на миколаївським вечорі, що підготувала Управа. Так було прикро, що нас прийшло так мало. Ми провели час приємно, а було б приємніше, як би нас було багато більше. Управа напрацювалася, підготовляючи цей вечір для нас, а наші пані не прийшли. Це сумне явище.

Прийшла я до хати, а чоловік питається: — "Та скажи, як вечір вдавсь?" Я розказала. На це мій чоловік: — "На другий раз я піду з тобою. Нам треба жити з усіма, то нам буде приємно, й усі будуть задоволені".

Знаєш Марусю, я переконалася,

що наша управа дуже хотіла б бачити нас на сходинах. Це була б для них моральна підтримка. Вони працювали б з більшою охотою і вдовolenням, бо знали б, що ми усі з ними. Наша присутність оживила б їх працю. Усі разом могли б обмінятися думками, ідеями, плянами, і те все заохочувало б їх до дальшої праці.

Чи це не болоче, коли на сходи приходять мала горстка. А де решта?

Пані! вони потребують нас і нашої підтримки, нашої присутності. Наша неприсутність впливає на них від'ємно. Розумію, що часом можемо мати перешкоду, але не завжди.

Не стіймо осторонь від них. Пошукаймо для них крихітку серця і приходім. Вони нас ждуть.

Проведім приємно час усі разом. При смачній каві і солодким забудемо турботи щоденного життя.

Знаєш, Марусю, при каві і солодким мені так язик розв'язується, що не допускаю інших до слова. Забуваю про працю, турботи і живу цей короткий час разом з усіма панями.

—Оксано, і я піду та ще покличу інших, бо маю в авті чотири вільні місця.

—Марусю, тільки не перешкождай мені говорити при каві й солодким. Побачимось на сходинах.

О.П.

Тільки між нами і телефоном ...

ЯК БУТИ ДОБРОЮ УКРАЇНСЬКОЮ РОДИНОЮ

— Тепер вже запізно! Коли б я знала давніше, то інакше і своє життя повела б, інакше й дітей виховувала б.

Це не унікальний коментар тільки однієї особи чи матері. В розмові зі своїм сусідом паном О. під час відпочинку в горах, я йому розказувала, що не раз жінки, чи й чоловіки, жалкують, що з початку свого подружнього життя взяли такий напрям, який пізніше виявився неуспішним. Такі "скарги" були в відношенні до різних проблем, які важко було вирішити, як їх полагодити, напр.:

— Як плянувати й перевести весілля в українському стилі? Які форми запрошень на весілля, (або повідомлення про відбуте вінчання)? Яке печиво та інше подавати? Які традиції пристосовані до теперішнього життя?

— Як перший раз підготовляти українські річні свята (Різдво, Великдень і т.п.)? Які страви варити, як запланувати підготовлення до свят? Як перевести традиційні святкування з міськими, а не сільськими звичаями?

Коли вже є діти в родині, тоді знову важливі вирішення потрібні.

— Чи вибирати виключно українські імена (Оксана, Богдан...), чи такі, що можна їх перекладати (Ірина, Юрій)? Який буде ефект на дітей при існуванні двох версій ідентифікації (Юрій — Джордж).

— Чи краще для розвитку дитини вчити її спершу тільки по-українському чи відразу двомовно? Чи краще вчити спершу читати по-українському, чи по-англійському?

— У якому віці посилати до української школи? Рік перед, чи рік після початку англomовного садочку?

— Як добирати товариство для дітей?

— Де дістати інформації про українські молодечі організації, табори? Що ліпше для інтелектуального

розвитку дитини — чи говорити дома тільки по-українськомu чи двома мовами?

Пан О. мене слухав, слухав, а на кінець сказав:

— Знаєте, пані Любо, Ви вже розповіли половину змісту підручника — посібника для української родини. Знаєте якою популярною є серед жидів книжка "Як бути жидівською матір'ю?" Така книжка потрібна кожній молодій українській парі, що задумає одружитися: "Як провадити український дім?"

Мені це дуже подобалося, що пан О. вмів так швидко зрозуміти проблему.

— Пані Любо СУА вже стільки корисних проєктів перевів у життя. Чому б не дати ще такого підставового, коженденного підручника: "Як бути доброю українською жінкою?" чи "How to be good Ukrainian Mother" Чоловіки напевно дуже радо читатимуть це також — хоча б для того, щоб потім критикувати, чого жінки не зробили добре.

Тут ми обоє дальше снували думки про різні потрібні інформації, що треба б видати окремо в українській, та в англійській мовах. Наприклад ще:

- українські імена та дні їх святкувань (іменини);
- як приготувати українські народні страви?
- як пристосовувати вишивки?
- де шукати українські професійні товариства?

Крім загальних коротких відомостей про Україну і історію українського поселення в даній країні, також долучити статистику та бібліографію.

Окремі статті можуть написати відомі спеціалісти, одна особа все це зредагує, і такий підручник стане великою допомогою і потрібним дороговказом для наших родин.

Що скаже провід СУА і союзнянки на це?

Любов Калинович

Докінчення: ТЕКСТИЛЬНІ ВИБІЙКИ

вона поширилася в наших містах в Західній Україні у тридцятих роках. Тоді зустрічалися в містах прекрасні вибієвкові суконки, блюзки чи костюми. Популяризувала цю неначе народню ношу Кооператива "Українського Народнього Мистецтва" у Львові, де вибієвкові тканини можна було набути або й замовити.

ДО СПРАВЛЕННЯ

У статті Ірини Твердохліб "Текстильні вибієвки" у Н.Ж. ч: 7, 1979 стверджено такі помилки:

На ст. 3, 20 рядок згори є: "мотиви прикрас", а має бути: "складові елементи мотивів прикрас".

Підписи вибієвок, що вміщені на фронтівій і задній сторінках, повинні мати інше окреслення англ. мовою. Повинно бути: Block printing замість Stick — stamp printing.

Пам'ятаєте ті щасливі роки дозрівання, коли сміх і сльози приходили так легко, коли кожна дрібниця була великим переживанням?

Пам'ятаєте, як книжка була для вас найбільшим джерелом емоцій, життєвого досвіду, як ви постійно ідентифікували себе з її героями?

І вкінці пам'ятаєте, як ви поруч з клясичними творами "великої літератури" читали що лише попало під руки, як зачитувалися сантиментальними, наївними повістями призначеними власне для дівчат?.

Ті спомини "давніх, добрих часів" пригадалися у літньому затишку, коли темпо життя на хвилину сповільнило і дало можливість обсервувати, порівнювати, думати.

З приємністю обсервували ми, як звичайно, нашу молодь, а вже зокрема дівчат, подивляючи їхній чар, красу чи елегантність. Вони, як завжди, збиралися гуртами, а тоді сміхові та розмовам не було, здається, кінця.

Але нам цікаво було бачити їх не лише в гурті, а знати, що роблять ті гарні дівчатка, коли не лежать разом проти сонця, не купаються в річці, не їдуть на "піццу" чи на вечірку. Що роблять вони у дощеве, літнє пополудне чи довгий вечір, коли немає телевізора, щоби їх забавляв? Чи читають та що, які книжки з обов'язку, а які з приємності?

Наша літня забава у детектива закінчилася пригноблюючим вислідом. На піску, на верандах наших домів, у кімнатах дівчаток роїлося усюди від дешевих американських журналів про фільмових і телевізійних акторів, чи про музичні групи і зірок "року", а роги тих журналів вказували на те, що їх частенько переглядали. Часом десь заблищала книжка — звичайно "кишенькового видання" романів, зроблених на підставі актуальних фільмів з

крикливими піднаголовками про "секс і насильство" Дуже рідко лежали у кімнаті (але ніколи на пляжі чи іншому збірному місці) книжка шкільної лектури в англійській мові та в одному випадку Кобилянської "В неділю рано зілля копала" — також лектура, але до школи українознавства.

Наші розпитування серед гурту дівчат не показали нічого іншого. Більшість подала як останню прочитану книжку — обов'язкову лектуру, а на запит, що читали для приємності — мовчали.

"Ми не маємо часу читати для приємності" — вияснявали деякі — "ми маємо в році стільки шкільних зайнятть в обидвох школах, а поза школою і музика і Пласт і спорт. А на вакаціях їдемо на табори, курси, прогулянки, а за цей короткий час, що залишається, то таки треба відпочити..."

Це все правда, тільки вони, бідолашні, не розуміють, що читання книжок це може бути не обов'язок, а приємність, що це може бути також і форма відпочинку.

Ніде правди діти, у тому не лише їхня вина, а вина обставин і наша. Книжка в загальному стала непопулярна, бо ідучи лінією найменшого опору ми допустили до того, апробуючи телевізор, радіо і платівки. А українська книжка не є популярна, бо цікавих, призначених для молодечого віку книжок немає. Ті, що є, неактуальні змістом, формою, мовою, підходом до сьогоднішніх проблем життя. Тут ми не маємо на думці шедеврів нашої літератури, які завжди залишаться такими, але ту т.зв. "легку" літературу, що її читається не тому, що муситься, але тому що хочеться. Скільки такого типу книжок сьогодні на полицях наших книгарень? Як мало на ту тему ми говоримо і робимо в нашій спільноті! А здається, це тема не лише до літніх роздумів, але може актуальна постійно, а особливо тепер коли так широко і голосно відзначаємо Рік Дитини.

"ІСТОРІЯ ОДНОГО КОХАННЯ" (Подяка)

Про прихильне, (що мені рідко трапляється), рішення журі XVII-го конкурсу СФУЖО відзначити моє оповідання про Лесю Українку "Історія одного кохання" — довідалася я від голови журі проф. Богдана Романенчука.*

Він мав деякі труднощі з просуненням цього оповідання, бо інші члени журі поставилися зразу неприхильно до самого псевдоніма "Кропива", мовляв, це "якась баба, що людям допікає" Проте, думаю, їм самим було б смішно, коли б я назвала себе "Рожечкою" чи "Лілейкою"

Я, звичайно, дуже вдячна СФУЖО-ві за таке почесне відзначення, проте подвійно рада тому, що молодь довідається деяких подробиць з життя Лесі Українки — в романізованому вигляді, — замість витратити дорогоцін-

*А дістала її на Європейському з'їзді СФУЖО у Мюнхені 1.6.1979 р.

СОФІЯ НАУМОВИЧ

ний час на читання любовних пригод якоїсь неокресленої Оксани чи Марусі. Думаю, що наша велика Леся повинна ввійти в літературу не тільки як творець, але й як прецікавий персонаж оповідань, романів чи драм. "Історія одного кохання" була першою спробою цього.

Як влучно теж підмітив проф. Романенчук, нагорода оповідання про Лесю Українку — збігається з появою чужомовного видання про нашого драматурга, ім'я якого стає відоме вже серед чужих народів. Допущення докторату на Сорбоні про "Двох «Дон Жуанів»" — французького й українського, уміщення уривка з перекладеного на французьку мову "Камінного господаря" у швейцарській антології 1978 р., і врешті читання цього перекладу одним видавництвом, перед можливим друком, — говорять проречисто, що ми мали б чим зацікавити світ, коли б завдали собі труда перекладати шедеври української літератури на чужі мови.

Тому, заклик до нашої двомовної молоді, — взятися за переклади з української літератури на будь-які чужі мови, — я й закінчую мою глибоку подяку.

Вісті з Централі

ПОЇЗДКА ГОЛОВИ СУА ІВАННИ РОЖАНКОВСЬКОЇ

Голова СУА Іванна Рожанковська відвідає Відділи віддапнені від Округ, а саме: в днях 7 — 12 вересня 1979 перебуватиме в Денвер, Колорадо, а від 12 — 17 вересня у Фінікс, Арізона. Метою поїздки є відвідини Відділів СУА та зустріч з членками. Іванна Рожанковська має теж намір зустрітись з громадськими установами і громадянством тих околиць.

★

Екзекутива СУА повідомляє, що засідання Головної Управи відбудеться 27 і 28 жовтня, 1979 у Нью Йорку.

2 серпня, 1979 р. Раїса Мороз, дружина Валентина Мороза відвідала СУА та обмінялася своїми спостереженнями з Екзекутивою. Пані Раїса збиралася у подорож до Німеччини. Маємо надію що по її повероті до Америки будемо мати змогу знову зустрітись з нею.

37-ий Відділ повідомляє що їхня голова Ольга Шустер виїхала до столиці Перу, Ліми на місіонерську роботу. Вона заняла пост директорки народної євангельської школи. Бажаємо пані Олі багато успіхів та маємо надію, що вона й надалі буде вдержувати зв'язок з нами. Пост голови 37 Відділу перебрала Софія Андерсон — щастя Боже.

Міжокружна конференція присвячена питанням преси і зв'язків відбудеться 13 жовтня 1979, в Українському Домі, 140 Проспект Ірвінгтон, Н.Дж. Участь беруть Округи: Нова Англія, Філадельфія, Нью Йорк і Нью Джерзі. Господинями Конференції є Округна Управа Нью Джерзі. Запрошуємо пань референток преси і зв'язків взяти участь у цій конференції. Гостям раді.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

28-ИЙ ВІДДІЛ СУА НЬЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

Річні загальні збори відбулися 20-го січня 1979 р.. Присутньою на зборах була голова Округної Управи Лідія Гладка.

У склад нововибраної управи ввійшли: Омелія Цяпка — голова, Ольга Муссаковська — перша заступниця голови, Юлія Добош — друга заступниця голови, Зеновія Воробець — секретарка, Олександра Падковська — касирка.

Референтки: Марія Гординська — організаційна, Марія Робак — виховна, Ольга Муссаковська — культурно-освітня, Ольга Гнатик — суспільної опіки, Софія Андрушків — стипендійна, Лідія Гладка — зв'язків, Юстина Бортник і Дарія Миськів — господарські, Наталія Загайкевич — пресова, Ірина Небелюк — бібліотекарка.

Контрольна Комісія: Евфрозина Мартинець — голова, Ірина Небелюк, Люба Винарчук — члени, Надія Бігун, Надія Псуй — заступниці.

Наталія Загайкевич
пресова референтка

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛИНУЛИ В ЧЕРВНІ І ЛИПНІ 1979 р.:

По 400.00 дол.:

Федер. Кредит. "Кооператива "Самопоміч", Нью Йорк 3 Відділ СУА, Фінікс

По 200.00 дол.:

26 Відділ СУА, Дітройт

По 165.00 дол.:

О. Гутник, Л. Гриневич, О. Павлишин, Р. Рибак (через СУАвстралії)

По 150.00 дол.:

д-р Михайло і Іванна Головаті, Кровн Пойнт 102 Відділ СУА, Геммонд
У.А.Д. Т-во "Будучність", Дітройт

125.00 дол.:

д-р Евген і Зена Савчин, Бінгемтон

По 100.00 дол.:

д-р Данило і Ростислава Богачевські, Вієнна (доповнення стип. 79).

Микола Бойчук, Бриджвотер 25 Відділ СУА, Повтакет

По 50.00 дол.:

Стася Романишин, Денвер
Ярослав і Іванна Клим, Асторія (2-га рата)
Юліан і Олена Бачинські, Нутлей

25.00 дол.:

Люба Палашевська, (через 55 Від. СУА, Льюс Анджелес)

5.00 дол.:

Іза Боярська, Нерровсбург

Разом 2.715.00 дол.

Ірина Качанівська
фінансова референтка стипендій

ПРИГАДКА

В "Нашому Житті" за січень 1979 р. на сторінці 25 подано порядок надсилення Хронік. Округа Огайо повинна була прислати хроніку до 31-го травня, Округи Дітройт і Чикаго до 30-го серпня. Від Огайо ми дістали лише 2 дописи (не хроніку за 78 рік) з Дітройту 1 допис, а від Чикаго хроніку 16-го Відд. Винятково помістимо хроніки, якщо одержимо їх найпізніше до 10-го жовтня 1979 р.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXI РІК ВИДАННЯ

ВЕРЕСЕНЬ 1979

ЧИСЛО 8

З КРАЙОВИХ КОМІТЕТІВ УРД

Більша половина Українського Року Дитини вже поза нами. Щоправда — підготовка діяльності УРД розпочалась набагато раніше та й плани Року Дитини будуть продовжуватись поза 1979 рік. Така постанова Міжнародного Року Дитини у цілому світі, і наша спільнота напевно не схоче відрізнюватись від прямиць культурного світу. Але саме тепер настав час поглянути назад і перевірити, чи ми на доброму шляху?

Щоб ми з'ясували собі напрям, яким розгортається Міжнародний Рік Дитини у цілому світі, пригляньмося до звіту, що його опублікував Комітет Не-Урядових Організацій при Об'єднаних Націях. Цей Комітет створений не державними чинниками, а добровільними організаціями, які спираються на широке членство та й залежні від його моральної і матеріальної підтримки. Завдання тих організацій дуже різноманітні і в залежності від того вони обрали собі відповідні проекти на 1979 р. Наприклад Світовий Союз Баптистів запланував на цей рік адоптування дітей, Міжнар. Асоціація дитячої літератури встановила нагороду за 10 найкращих дитячих книжок у світі. Міжнародне Католицьке Бюро Дитини поставило вимогу до ЮНЕСКО опрацювати чартер для театральних і фільмових установ, що працюють для дітей. Таких проектів є дуже багато, і більшість їх вносять щось нового в опіку над дитиною. Деякі з них залишать по собі тривалий слід.

Нашу Світову Комісію та Крайові Комітети Українського Року Дитини можемо вважати такою ж добровільною асоціацією, яка постала для опіки і розвитку світу нашої дитини. Осідком її є Нью-Йорк, а поодинокі Комітети розміщені в різних культурних осередках західного світу. Українську родину вважаємо міцною установою, опертою на давніх християнських традиціях. Отже почування до дитини, відповідальність за її долю у нас живі й розвинені.

НАВЧАЛЬНА СТАНИЦЯ У БЕЛЬГІЇ

Недавно тому подали ми коротку вістку про те, що Об'єднання Українок Бельгії у м. Льежі відкрило дитячу світличку і при тому відновило школу українознавства, яка давніш тут була. Було ще подано кілька подробиць щодо вчительок і кількості дітей.

Це вістка радісна й цікава. Бо серед труднощів, що їх мають тепер наші навчальні станиці, зрідка трапляється нове відкриття. А це серед невеликого поселення в Європі. Тому з радістю розпитуємо про те Лідію Демчук із Бельгії, з якою вдалось нам зустрітись у Філадельфії.

— Ми вже давно мріяли про те, щоб наші малята — а їх уже назбиралось 17-ро — могли зустрічатись у своєму крузі та вправлятися в українській мові і молитві. На переходи стояла віддаль, брак приміщення, початкового устаткування... Але наша Секція ОУБ у Льежі не покидала тієї думки. Врешті приступила до

До того ще долучується турбота за ситуацію дитини в Україні, яка позбавлена релігійного виховання, а в останньому часі перебуває під натиском русифікації.

Світова Комісія УРД виявила свою ініціативу, заснувавшись 1. червня 1978 р. й подаючи напрямні до заснування Крайових Комітетів. При цьому звернувшись до всього українського громадянства, вважаючи, що дитина є скарбом усього народу, а не тільки зорганізованого жіноцтва. Всеж таки Крайові Комітети УРД творилися дуже поволі та й врешті сперлись на жіночі організації. Жаль, що так сталося, бо хоч в тому певна запорака тривання й розбудови, проте хотілось би ширшої п'латформи для сприяння українській дитині.

А як це сприяння виглядає в Крайових Комітетах? Це є власне ґрунт, на якому повинна виявитись ініціатива, поодинокі почини чи тривалі проекти. Світова Комісія УРД має координуюче завдання, вона не може накидати програм, що їх поодинокі країни не могли б виконати.

На жаль і тут переживаємо деяке розчарування. Головна тенденція Крайових Комітетів і місцевих Осередків УРД — це дитяча розвага. Усюди відбуваються Дні Української Дитини, фестивалі, костюмівки, прогулянки і забави. І це добре, що хочемо розважати українську дитину, ввести її в гурт товаришів, дати їй хвилину радості і відпочинку. Але чи мало б на цьому обмежитись наше намагання в Українському Році Дитини? Чи не хочемо ми залишити в цьому Році Дитини щось тривалого, що закріпилось би в її світогляді та залишило свій слід?

Світова Комісія Українського Року Дитини працює над тим. У черговому числі подамо кілька проектів, що виринули серед Крайових Комітетів і повинні розвинути в тривалі виховні почини. Віримо, що громадянство їх привітає і pomoже їм закріпитись.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

здійснення її восени 1978 р. Зговорилась із Українським Допомоговим Комітетом Льежу і Серену і Рідною Школою. З'єднала для цього задуму трьох учительок пп. Хохоляк, Дибайло і Пужай. Врешті в будинку емігранта (а такі є в Бельгії для чужинецьких робітників) дістала помешкання з трьох кімнат на один день у тижні.

— Це вимагало ще різних вступних заходів. Треба було закупити деяке устаткування та й шкільні посібники. Для тієї цілі організації зложили по 500 фр. Об'єднанню Українок Бельгії особливо пощастило, бо Союз Українок Америки став фундатором нашої світлички сумою 50 дол. місячно. І так ми відважились урухомити це навчання.

— Грошовий вклад ще не означає всього. Найбільше ми вдячні нашим вчительським силам, що посвячують свій час і фахове знання для нашої дітвори. Окрім того членкам Секції ОУБ, які щосуботи допильнують навчання у світличці. Бо ж малята потребують більшого догляду й опіки, як шкільні діти. Для світлички призначена найбільша кімната. День починається молитвою, потім діти поділені на дві групи, з яких кожна має своє заняття. Світличку провадять пп. Хохоляк і Демчук, які запізнались із новими методами дошкільного виховання.

— У дальших кімнатах іде шкільне

навчання. Перша й друга класа сполучені разом (13 учнів), і їх провадить Дибайло, вчителька бельгійської школи. У третій класі є 9 учнів, і їх навчає Валентина Пужай, також учителька середньої бельгійської школи. Підручниками користуємось такими, що їх могли дістати. А наші вчительки пристосували до них модерні методи, щоб діти все якнайлегше сприймали.

— О год. 11 настає перерва в навчанні. Збираємо всіх дітей у найбільшій кімнаті і тут вони дістають молоко і щось до того. Хоч трохи тісно, але весело. По другому сніданні навчання продовжується аж до полудня, коли по дітей приїжджають батьки.

Великою захоотою для наших дітей і батьків є шкільні імпрези. Відбулося свято Т. Шевченка, День Матері, шкільна прогулянка, а потім закінчення шкільного року. Діти декламували й співали, відіграли сценку, і радості не було кінця.

— Ще повинна я згадати один наш виступ з нагоди Міжнар. Року Дитини. У квітні ц.р. установа, що опікується чужинецькими групами, влаштувала виставку дитячого рисунку. Нам приділили гарне місце і впродовж двох тижнів багато відвідувачів оглядало її. Це також стало великою захоотою для наших дітей.

Докінчення на обкладинці.

Ділимося сумною вісткою з організованим жіноцтвом, що 8 лютого 1979 р. у Нью-Йорку відійшла у вічність **інж. Ірина Шох**, відома громадська діячка. Народжена у 1907 р. у Львові у сім'ї Павла й Валентини Волосенків, вона разом із родиною переїхала у 1910 р. до Харкова, звідкіля походила її мати. В їх родинному домі були дуже живі громадські зацікавлення, й це перейняла молода Ірина. Була ще підлітком, коли батьки повернулись до Галичини під натиском большевицького наступу. Тут родина Волосенків замешкала у Тисьмениці. Батько віддався фаховій праці, а мати громадській роботі і домашньому господарству. По закінченні сер. школи молода Ірина вступила до Української Господарської Академії в Подєбрадах, яку закінчила в спеціальності економіста. Тут одружилась із інж. Петром Шохом. Подружжю народилося троє дітей — сини Андрій і Тиміш і дочка Ія.

Проживаючи у Львові, Ірина Шох увійшла до Гол. Управи Союзу Українок, де співпрацювала довгі роки. Вийшовши на еміграцію осіла з родиною в Нью-Йорку, де взяла живу участь у стараннях відновлення Матірнього Союзу Українок. Довгі роки була головою місцевого Жіночого Клубу. Брала також участь у політичному житті, як член Секретаріату Українського Демократичного Руху і його фінансовий референт. Належала до Ред. Колегії "Нашого Голосу".

Відійшла видатна жіноча постать, яка полишила свій слід в не одній ділянці українського жіночого руху.

Л.Б.

ОСОБИСТЕ

П-і Лідії Феценко-Чопівській, кралі української преси 1978 р., пересилаємо вираз щирого співчуття з приводу смерті її дідуна бл.п. Константина Клепачівського, останнього директора Банку України.

Редакція Вістей СФУЖО

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXVI

SEPTEMBER 1979

No 8

Editorial

"IF YOU ONLY KNEW HOW HEAVILY THE WORD WEIGHS..."

The word, the human language — what an extraordinary blessing. People await their child's first word with anticipation and love; they follow the unique, childish language of their babies with rapt attention analyzing every sound.

Words give people the opportunity to communicate with others, to express their thoughts and feelings. They unite and tie people together into one whole. Language is the most precious treasure a nation has. One must study and nourish language, one must treasure it and honor it.

Thousands of Ukrainians have suffered and are still suffering in prisons, concentration camps and psychiatric hospitals for the right to free expression of thought and ideas. The hope for freedom of expression brought many of our political emigres to America.

But every freedom — including the freedom of speech — involves the exercise of responsibility.

Orators use language to attract people to themselves and to their ideas. Their words delight their listeners, and inspire them to endurance and to actions — be they good or bad. Words can bring joy and hope, or provoke pain. Used lightly, words are capable of causing misunderstanding and even enmity among people, to inspire suspicion and hatred.

There are people gifted with the skill of oratory. For such people, words flow easily, form easily into phrases which glisten like a sparkling stream. Such people have a gift for selecting the right words, metaphors, analogies. A famous orator once said: "I more often lacked ideas — rarely words."

It is wise to always weigh one's words carefully — both in public and private life — for words carelessly spoken can do harm which is hard to repair. The words of a loved one can become a source of joy, or one of profound pain.

In public life, a negative idea or opinion grows as it travels from mouth to mouth, and becomes not a supposition or personal opinion but a conviction, or

"statement of fact." The obvious analogy is to a snowball rolling downhill, gathering layers of snow until it becomes an avalanche, destroying everything in its path. An apparently innocent remark, when passed from person to person, can be transformed into a legend, complete with details and even assurances of "certain sources."

Not all orators anticipate the effect of their statements on their listeners. They make brilliant pronouncements, the more dramatic for being expressed so forcefully. But do they have they have the feeling of responsibility for their words?

Our community organizations and associations do not always function the way one might like, perhaps they do not have the kind of orientation one might like. Certainly they are not perfect. One can and should be critical — in the right time and place. But in doing so, one must make use of certain facts — verified, actual — not just guesses or suppositions.

After all, regardless of what institutions we are talking about, people who work in them are sincere, committed and honest, especially in material matters. These people are chosen by the community, they are examined by delegates from the community.

How easy it is in a flashy phrase or two to provoke an unjustifiable suspicion of the work of these people! Just as excessive admiration can turn into a choking litany of praise, so unjustified intimations of dishonesty can turn to serious suspicion and distrust.

A word, even the most well chosen — must carry a certain weight, a certain value, a certain beauty and strength, but most important of all, must be honest. The mere talent for beautiful phrase-making, for charming with words, is not enough.

We must value the gift of words and use this gift with a sense of responsibility toward goodness, toward spiritual growth, toward the strengthening of the individual as well as the community.

(transl. by A. H. S)

WE WELCOME OUR NEW MEMBERS AND WISH THE NEWLY FOUNDED BRANCH 117, SEATTLE, WASHINGTON EVERY SUCCESS.

Austin Elaine — president, Babiar Stephanie — corresponding secretary, Cappelo Ruth, Cittadine Patricia — treasurer, Cossette Klara, Gladston Lydia, Lawryniuk Nadia, Loken Ladda — scrapbook, Mirchur Helen — recording secretary, Ponomarchuk Zinaida —

education, Reshetar Helena — monthly program, Roberts Dorotea — Museum project, Robertson Rachel — financial secretary, Vironia Walker — vice-president, Forna Betty.

"ON THE 100TH BIRTHDAY OF STANYSLAV LIUDKEVYCH"

by Oksana Bryzhun-Sokolyk

On January 24, 1979 composer Stanyslav Liudkevych lit the 100 candles of his life: a life full of inspiration and work, a life dedicated to art and culture, and to the Ukrainian nation.

Throughout 1979 we are honoring this unusual individual. Not only because he has reached the age of 100 years, an achievement in itself, but primarily because he is still holding his own at this patriarchal age — his only complaint is that his eyesight is beginning to fail him.

1979 is also the 100th anniversary of the birth of Simon Petliura and of Albert Einstein. How many momentous events have occurred in this time span! And how many musicians and generations of musicians have been cultivated by this one person, how much Liudkevych has done for the development of Ukrainian music!

S. Liudkevych began to compose when still a high-school student. As early as 1898 when he was 19, his work "Eternal Revolutionary" for chorus and orchestra (to the words of Ivan Franko) was performed. He had written this work to celebrate the 25th anniversary of the poet's literary activity.

Liudkevych's first reviews, journalistic and academic articles appeared in 1899, when he was a student at Lviv University. In 1900 in an article entitled "Ukrainian Singers and the National Question" he expressed what was to become his credo: "Even the greatest artists are not absolved from the responsibility of devoting all their strength, all their art to their nation. Art is not diminished thereby, indeed it is elevated by its idealism, which is lacking in music in general and among us Ukrainians in particular."

After finishing his university studies, Liudkevych taught Ukrainian, Latin and Greek languages in high school, on and off, until World War I. In the meanwhile he also co-founded (in 1905) a short-lived but significant journal "Artistic Newsletter." In 1907, Liudkevych went to Vienna where he capped his musical training (begun with his childhood piano lessons at his mother's knee) with a doctorate in musicology. He also spent an additional two years in Munich and Leipzig rounding out his knowledge of musical developments in the West, and throughout his stay in Europe working with some of the best-known musicians of this period.

Back in Lviv, Liudkevych continued to teach and in 1910 became the director of the Music Institute. He reorganized the teaching of music and produced *The Principal Foundations of Music*. He composed, lectured, wrote articles about Ukrainian composers — which was an important contribution to the history of Ukrainian music. He became a member of the Shevchenko Scientific Society, and the head of its Music Commission, founded in 1936.

Stanyslav Liudkevych — sketch.
Станислав Людкевич — шкiц

Liudkevych's achievements in music are immense. He was the first Ukrainian composer to bring attention to purely instrumental music. In Liudkevych's orchestral works, the orchestra is a full-fledged partner of the chorus. Liudkevych was also the first to introduce to the systemization of Ukrainian folk music the rhythm which is still used today. In 1926 he wrote: "Music for the musically gifted nation should and must be not a luxury, but its bread and butter element, necessary for its cultural development."

His works are extremely varied. There are compositions for the piano as well as symphonic, choral-orchestral, vocal and instrumental works. There are two operas as well as compositions of church music unknown to Soviet audiences) and arrangements of folk songs.

Many of Liudkevych's works published in Ukraine recently have been censored, or are simply put out in very limited editions of 800, 900 or 1200 copies. For example, the 1976 edition of his book *Researches, Articles, Reviews* has dropped many articles which had been included in the 1973 edition. Interestingly enough, the articles concerned Krushelnytska, Myshuha, Mencinsky, Maria Sokiil and others, an article entitled "The Renaissance of the Bandura," and another "On the National Element in Music." Fortunately, the Ukrainian Music Foundation in New York City acquired the 1973 edition of the book and reissued it in 1976, in the West, without the knowledge of the author.

Not all of Liudkevych's works may be performed in Ukraine today. When they are performed, some titles are changed. For example, "Striletska Rhapsody" becomes "Halitska Rhapsody."

The celebration in Lviv of Liudkevych's 100th birthday was a big success. The composer's path was literally strewn with flowers (in the middle of winter). After the concert, he was carried out of the concert hall on the audience's shoulders. Lviv was electrified by the occasion. But a natural question arises: why were all the events staged in the small hall of the music conservatory? Why couldn't a larger space be found to accommodate the great crowds that filled the streets for the occasion?

And how about recordings of his works? We in the West have published nothing, while in Ukraine, there have been rather few of his releases.

Nevertheless, today Stanyslav Liudkevych is the oldest and most outstanding living Ukrainian composer. A contemporary of Lysenko, Franko, a member of the Shevchenko Society till 1939, he also received personal honors in the USSR. He was named Honored Artist of

the Republic and was chosen as Deputy to the Supreme Council. In 1964, during the celebrations of the 150th anniversary of Shevchenko's birth Liudkevych was awarded the Shevchenko Prize.

Let us honor the composer on his 100th birthday with a concert of his works which are forbidden in Ukraine today; with a new record release; with a special session of the Shevchenko Society; with publication of memoirs of his students and younger colleagues. Let us write that which cannot be written in Ukraine.

Let all Ukrainian artists honor Liudkevych by remembering his credo that "even the greatest artists are not exempt from the obligation of devoting their art to their nation."

What can we wish this great composer on his 100th birthday? Health — and the joy of being able to hear all his works performed again.

(Transl. by A. H. S.)

THE UKRAINIAN MUSEUM • 203 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y. 10003 •
TEL 212 228-0110

CHRISTMAS SHOPPING AT THE UKRAINIAN MUSEUM

by Dr. Zofia Saywak

The Ukrainian Museum of New York was recently distinguished by having a Ukrainian cookbook dedicated to it. Branch 12 of the Ukrainian Women's League of America in Cleveland, Ohio published the book, entitled *Selected Ukrainian Recipes for the Winter Season*.

This book features recipes suitable for winter cookery, including traditional dishes served for the "Svyata Vechera", the Christmas Eve supper. The book also contains instructions for making Christmas tree ornaments and decorations. The cookbook, which is 172 pages long, can be purchased at the Museum's Gift Shop.

The Gift Shop will hold a sale of selected items, September 8th through the 16th. Featured during the sale will be woven bedspreads and matching pillow-cases, ceramic pieces, embroidered items, wooden necklaces and pysanky (Ukrainian Easter Eggs). This is a fantastic opportunity to stock up on items for Christmas stocking stuffers or gifts for various occasions. The added bonus is that by taking advantage of the sale, you are supporting The Ukrainian Museum and its programs.

Besides the regular stock, the Museum's Shop has acquired a few unique items such as woodcarving tools and artifacts. Embroidery kits are also available. There are serviette kits and pincushion kits which contain everything needed to complete the project: cloth, embroidery floss, pattern and instructions, as well as filling for the pincushions. These kits make great gifts for young persons or non-Ukrainians, who are into stitchery. The Shop also carries embroidery pattern folios and individual pattern sheets.

The Gift Shop has numerous items for the young set. What child would not enjoy a coloring book with Ukrainian folk designs, a pysanka puzzle, a Ukrainian fairy tale or a whistle in the shape of an animal?

The Shop offers top value and quality for the dollar. By becoming a member of the Museum, one gets a better buy. Members receive a 10% discount on most purchases made in the Shop. So get a head start on your Christmas shopping and visit the Gift Shop of The Ukrainian Museum at 203 Second Avenue in New York City.

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА ПРИ ГОЛОВНІЙ УПРАВІ З НАГОДИ УКРАЇНСЬКОГО РОКУ ДИТИНИ ПРОГОЛОШУЄ КОНКУРС

НА НАПИСАННЯ ТВОРУ ДЛЯ ДІТЕЙ (казка, оповідання, п'єса тощо — прозою або віршом).
Перша нагорода — 200 дол., друга — 100, третя — 50 дол.

Реченець конкурсу — 1 листопада 1979 р.
Твори слід пресилати в трьох копіях під псевдонімом, а прізвище подати окремо в запечатаному конверті, на адресу: Mrs. Irene Lonchyna
20175 Lumpkin
Detroit, MI 48234

Ukrainian women political prisoners were distinguished from the other prisoners by the fact that they embroidered in the concentration camps, and sometimes even in prisons, where needle and thread were forbidden. Earlier, when needles were not allowed in the camps either, they had embroidered with a fish bone and had to scrounge for thread wherever they could find it.

During her first 10-year sentence, Iryna Senyk — or Orysia as we called her in camp — even embroidered on the number patches that each prisoner wore on her back. She was a totally dedicated embroiderer. During her second imprisonment in 1972, she held a hunger strike for several days at the Ivano-Frankivsk prison, demanding that she be given needle and thread, and finally achieved the right to embroider in prison.

In camp she not only was the best and most prolific embroiderer of all but also created many designs. She loved children's designs: she made them for children's notebooks, bookmarks, etc.

I. Senyk especially created many

designs for my son Yarema. Perhaps this was her way of compensating for the maternal role which fate had denied her. Or perhaps, along with my other camp friends, she wanted to somehow enliven my orphaned Yarema's childhood.

The 3 years Orysia and I spent together in the concentration camp in Mordovia brought us extremely close together. Sometimes it even seemed we dreamed the same dreams. But not quite the same. Often during the night Orysia would awaken to jot down ideas for some ornament designs that had appeared to her from our dear Carpathian Mountains. My dreams, on the other hand, were prosaic: almost always black and red, with a preponderance of black.

Somehow it occurred to us (I don't know whose idea it was) to make an embroidered reader-sampler for my son. We wanted to collect the poems and stories which my brother and I sent to him in our letters from camp and to illustrate them with embroidered pages. Orysia began to make the design, together we selected ornaments from them (we had been copying national embroidery motifs from everywhere and had a large collection from which to

choose), we discussed the choice of colors, and then I began to embroider. Since we did not have the right embroidery cloth, we decided to use the scraps from the gloves that we were forced to sew at the camp.

Altogether we finished only 3 pages, the first of which I wrote during my interrogation in Kiev. The second and third pages contained short poems written by my brother Ivan Svitlychnyj.

These samplers were meant to be illustrations to my brother's poems about geese, about the bear's illness, about the cat and the mice, and my story about the little dinosaur who, upon being kissed by the sun became a giraffe. They were also going to be illustrations to the story in verse "Linobil" which I wrote together with Iryna Kalynets, and to my paraphrased version of the Lithuanian story about the rabbit, by T. Mezheleitis.

Our embroidery plans were abruptly interrupted when I was forcibly taken to prison 6 weeks before my camp sentence was to end. I had learned from Orysia's experience how to insist on the right to embroider in prison, but the reader-sampler nevertheless remained unfinished.

trasl. by AHB

ОТ І НЕМА...

От і нема... Відіхали. В хаті знов звична тиша і спокій. Всі речі — книги, вази, фотографії в рамках, різні для чогось потрібні папірчики — встали, лягли на свої звичні місця. Все це занадто легко можна дістати маленькими рученятами і все це чомусь таке цікаве, таке спокусливо-привабливе.

Були у баби, у діда, у тіточки внуки. Синьоокий внук і кароока внучечка. Братік і сестричка, а такі дуже різні!

"Баба — буде сонечко? Хочу бавитись пісоком!"... "Баба — нема сонечка!" — і помчав за сестричкою. А вона кумедно викидаючи ноженятами вже біжить по коридорчику. Таким манюням і дідова-бабина невеличка хатинка вистачає щоб повганятись один за одним. А на дворі, як на гріх, дощ, і нема як побавитись "пісоком".

Круглі, карі оченята повні жвавости, запалу і зацікавлення жмуряться, і починає сипатись ціла тирада про якусь "таку цікаву подію!" — от тільки ніхто її не розуміє, бо ж все це оповідається вигуками-звуками, живою, виразною мімікою і жестикуляцією маленьких пальчиків-рученят. Але мала — фантаст-оповідач — тим не журиться, не переймається. Починає поважно прохажуватись по хаті і далі щось воркотіти-торочити, часом замріяно зупиняючись коло вікна. І раптом під час такої замріяної "зупинки", оченята, що ще тількищо мандрували у фантастичних

країнах, помічають, що одне коло братіка ззаду лежить авточко, яке давно вже хотілося мати в своїх рученятах. Користаючись такою спокусливою нагодою — братік сидить навпочіпки і щось буде з коробочок — швиденько і метко вихоплює авто і радісно намагається втекти якнайдалі. Деякий час братік не помічає — він бо так зосереджено буде гараж саме для цього авта. І раптом, коли вже авто треба ставити в готовий гараж — спохвачується і мчить за сестричкою. Бо ж одразу здогадується в чім справа.

Не хочеться малим рученятам розлучатися з так хитро-мудро придбаною "мрією". Але... у кароокої задирливої сестрички серденько не "вредне" — червоненьке авто вже поставлене в гараж. Он сіренький плюшевий зайчик у баби на ліжку привертає увагу малого живчика. Все полагоджено мирно-тихо. Такі собі маленькі, чемні чудесні наші внучата.

І лише час від часу, розводячи рученятами: — "Мами нема. Мама приїде?" — і сині оченята робляться великі і круглі. Щебетунчики маленькі бабині. Маленька Людина — дитина з великою чулою душею і серцем, що так гостро все відчуває і переживає.

Такі наші чудесні манюні.

Баба

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

КРИХКІ ТІСТЕЧКА

11 унцій муки
7 унцій солодконого масла
4 унції меленого мигдалю
3 1/2 унцій цукру-піску (ґрисіку)
2 варені жовтки
1 цукор ванільовий
сік і шкірка з 1/2 цитрини

Замісити тісто з поданих складників, перетерши жовтки через ситко і відклавши 2 повні ложки мигдалю. Тісто дати на кілька годин до холодильника, найкраще через ніч. Викачане тісто витинати склянкою або формами. У витятих склянкою кружечках викроїти наперстком дірку по середині. Тістечка мацати в сирому

білку і в мигдалі, змішаному з цукром піском (ґрисіком). Пекти в вигрітій печі при 375 ступенях.

Подала Марія Барагура

ТОРТ "МАКАГІГІ"

10 білків
1 фунт цукру-мучки
1/2 фунта горіхів волоських мелених
1/2 фунта горіхів волоських краєних
2 ложки тертої булки
2 ложки підігрітого меду

Піну з білків втерти з цукром (терти 1-2 хвилини), додати всі складники і вимшати. Пекти на 350 ступенів

у двох тортівницях, викладених папером і вимашених маслом.

МАСА КАВОВА:

6 жовтків
6 ложок цукру-ґрисіку
1/2 склянки сильної чорної кави
1/2 фунта масла
1 цукор ванільовий

Жовтки втерти з цукром, дати до посудини і вкласти в кип'яток. Додати ванільовий цукор. Втирати швидко, заливаючи гарячою чорною кавою.

Окремо втерти 1/2 фунта масла з трішки цукру-пудри. Коли крем прохолодне, втирати його з маслом.

СКЛИЦЯ:

8 унцій цукру-мучки
3-4 ложки гарячої чорної кави

Втерти на тарелі, додати трішки ванільового запаху, а коли зачинає остигати, мастити торт.

Подала Дарія Хухра

ЖАЛИВА*

Як і кожної неділі, і цю неділю після Служби Божої поїхали ми "інс ґрун" Набрали зі собою всякої всячини, щоб не зголодніли біля ватри, а ватра ж мусить бути після обходу вибраної місцевости, після обзнайомлення з околицями. Біля ватри людина відпружується, геть всі прикраси забуваються, а натомість людину охоплює широка, далека давнина, а потім так довго пахне весь одяг димом. Зупинились ми цей раз на узліссі, біля води, розташувались... І тут раптом зовсім біля нас я зауважила дуже знайому рослину. Ну, так — це дійсно вона — капосна жалива. Ще молоденька, зелена. Згадалося — який же смачний і корисний борщ з неї! Вона здорово жалиться і потім після неї довго пече пожалене місце. Але..... чому б не наварити? Ось тут пише про неї кандидат біолог наук Гр. Смик.: — "Пекучі" властивості жаливи знаходяться у мурашній кислоті, що наповнює тоненьке волосіння на листях та стеблах. За змістом цінних органічних сполук — жалива чи не найбагатша серед інших дикорослих

* Інакше — кропива.

трав. Насамперед це справжній полівітамінний препарат: у листках жаливи є вітаміни: Ц, Б, К, та провітаміни А «каротин». Крім того в ній чимало білків, є й дубільні речовини. Дуже цінний і хлорофіл, який не руйнується навіть при кипінні. Отим і відрізняється борщ зі жаливи від борщу зі щавелю.

Жаливу застосовують здавна при різноманітних хворобах. Користуються переважно свіжою рослиною. У вигляді настою (15 гр. листя на склянку окропу) п'ють по столовій ложці тричі на день або й частіше при легневих, ниркових, маточних та кишкових кровотечах (як кровоспинний засіб). З цією ж метою користуються й рідким екстрактом жаливи разом з екстрактом деревію.

Препарати жаливи посилюють зсідання крові, збільшують відсоток гемоглобину і кількість червонокривців, звужують кровеносні судини.

У Франції й Німеччині препарати жаливи рекомендують як засіб для зміцнення волосся. Для цього готують настій з сухого листя: Одну столову ложку сухого листя заливають склянкою окропу і настоюють як чай. Вимиту голову змочують настоем, злегка втирають в шкіру. Голову після

цього не витирають. Курс лікування триває кілька місяців з перервою в один-два тижні.

В народній медицині відвар всієї рослини п'ють від болю голови, малокрив'я, гастриту, туберкульозу легень, грудних болів і від водянки. Відвар жаливи з медом або цукром п'ють для поліпшення роботи серця, печінки і нирок а відвар кореневища — від коклюшу. Чай з квіток жаливи вживають при діабеті. Хворі місця ревматизмом натирають листям жаливи.

Маючи в собі стільки поживних речовин, жалива є цінною харчовою рослиною. Молоді стебла, що з'являються на провесні, збирають одними з перших. Зелений борщ зі жаливи не тільки смачний, але й дуже корисний, як полівітамінова страва. Варто зробити й пюре з молодих листків. Для цього їх добре перетирають до однорідної кашки і додають олію, зелену цибульку, сіль, перець та круто зварене яйце. З тушкованої жаливи готують ікру до картопляних страв. На зиму можна квасити так само як капусту.

Не довго думаючи, беру торбу і йду рвати. Вона жалиться, обороняється ця капосна рослинка. Руки пече ніби вогнем. Але що не робити?

ВИШИВКА

ЧИТАНКА-ВИШИВАНКА

На ст. 5-ій знайдете розповідь Надії Світличної про те як постала "Читанка-вишиванка". На обкладинці і на сторінці "Нашим малютам" містимо кольорові зори для вишивання, а тут "Акростих". Такий, або подібний можна вишивати з нагоди "Року Дитини" для своїх малят. Темні хрестики, лінії, коник та літери, вишиті чорним, а ясні хрестики і початкові літери вишиті червоною ниткою ДМЦ 666.

УСМІХНИСЯ!

ЯКИЙ ЦЕ ЧАС?

Отже, Василю, — питає вчителька, — який це час: "Я миюся, ти маєшся, він миється"?

Трохи подумавши, Василь відповідає:

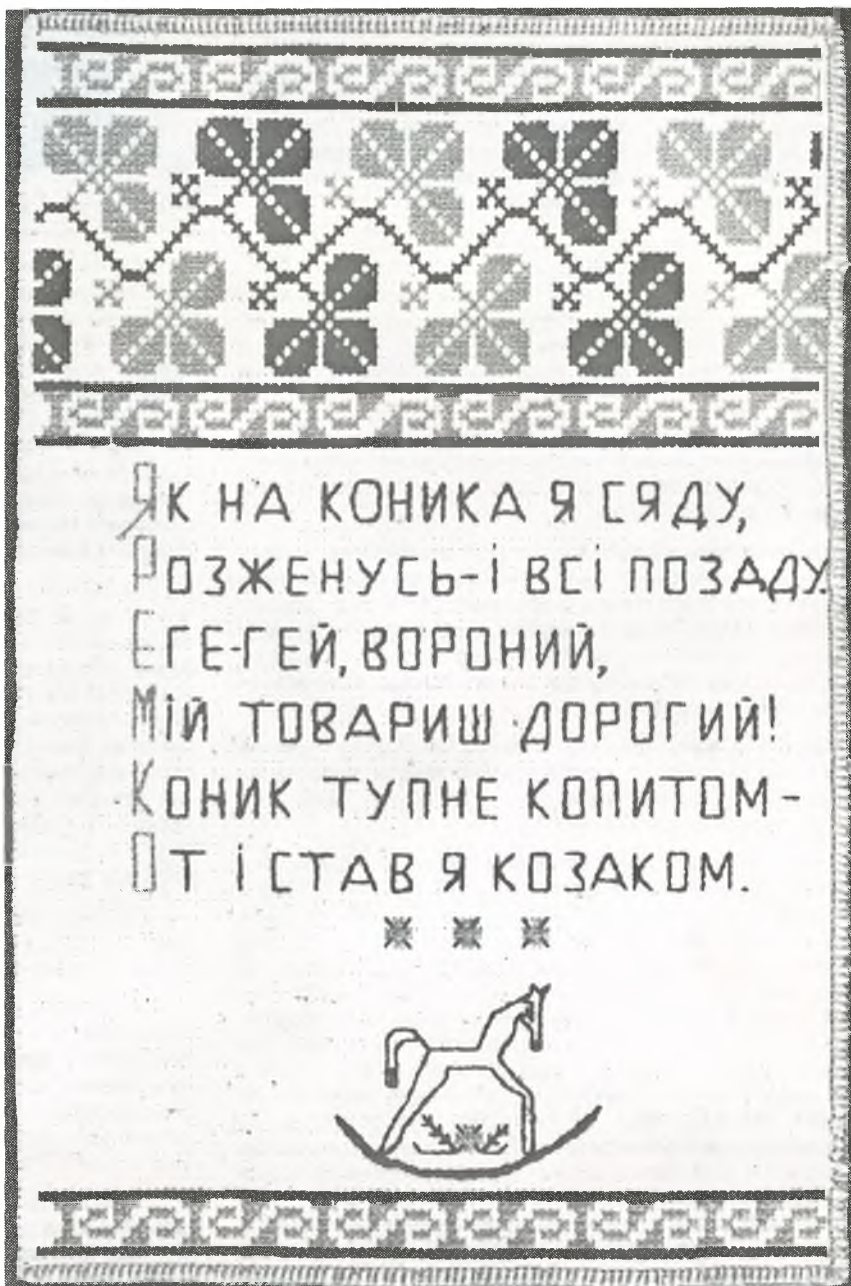
— Субота

Докінчення "Жалива"

Зате завтра будемо мати не абиякий борщ, а зі жаливи. А він же і смачний! Всім нам дуже смакує. До нього ще треба додати сметанки, вже в тарілки, і варені на твердо яєчка. Діти приєднуються, сміючись, до мене обережно рвучи пекучі бильця. А ми ще з чоловіком, не довго думаючи, викопуємо ножиком кілька з корінням щоб посадити десь в куточку у нас на городчику. Вона швидко розростається, хоч досить вибаглива щодо ґрунту.

Хай росте зелений здоровий "борщик"

Н.Л.М.

ТЕКЛЯ ХАРИТОН-МОССОРА РОЗКАЗУЄ

Під час перебування в Нью-Йорку відвідала редакцію "Нашого Життя" Текля Харитон-Моссора, довголітня членка Союзу Українок у Галичині і вояк жіночої чоти Української Галицької Армії.

Нас особливо цікавили переживання пані Теклі як учасниці жіночої чоти у 1919 р., тож просимо розказати дещо про ті свої переживання.

"В лютому 1919 р. я вийшла заміж за Юліяна Моссору і зразу ми обоє виїхали до Станиславова. Тоді почалася вже евакуація уряду і Галицької Армії. Сотник Іван Сіяк організував так зв. залізний загін і жіночу соту. Хорунжою була дівчина з Надвірної, якої імени не пригадую собі. Усіх стрільців жінок у соті було 36. Усі ми поїхали поїздом на Бучач-Чортків аж до Кам'янця Подільського. Там наша жіноча чота переходила повний військовий вишкіл.

До Кам'янця приїхав тоді Симон Петлюра. До нього прибув післанець в цивільному вбранні з вісткою з-під Білої Церкви: там треба було допомогти нашим військам перед большевицькою навалюю. Симон Петлюра звернувся до сотника Івана Сіяка, щоб скликати нараду старшин. Мій чоловік, як чотар, теж брав у ній участь. Вирішено піти на допомогу.

Військові частини вирушили в похід в напрямі на схід — на Тарашу. Мій чоловік був після тифу дуже ослаблений, тож їхав на возі. Жінки поклали на віз напеченники та зброю, а самі йшли побіч.

Мені особливо запам'ятався один сумний епізод, а таких напевно в той час було не мало. Панувала страшна епідемія тифу, яка забирала великі жертви серед нашого війська. Звернення наших лікарів і комітетів до сусідніх держав і лікарських організацій, щоб допомогли ліками, не мали жадного успіху. Можливо що колись історія вияснить ту сумну і болючу справу.

Дорога з Кам'янця Подільського до Тараші тривала добрих кілька днів. По дорозі військо задержувалося для відпочинку, бо ж усі йшли пішки. Треба теж було приготувати харчі та пожитися.

Після кількох днів мандрівки, коли ми були вже недалеко Тараші, добре під вечір ми почали розглядатися за місцем для відпочинку. Саме в'їхали ми на добру, рівну дорогу, обабіч якої було гарне поле. На середині, близько дороги стояв мешкальний дім з широкою верандою по боках. Уже здалека ми бачили військовиків у одностроях. Вони дрімали сидючи, а деякі лежали на сходах і веранді. Передня сторожа нашого походу звернула до брами того гарного дому. В тій хвилині з подвір'я підбіг до брами вояк з рушницею в руках і заявив, що не можна заходити на подвір'я, бо там хворі на тиф. Далі він розказав, що попереднього дня військова частина (не пригадую прізвища команданта) переходила сюди з Києва на південь, і в дорозі кілька вояків захворіло тифом. Вони всі переночували тут, а рано ще кілька з них захворіло. Здорові раненько від'їхали. При хворих залишилося кілька здорових вояків з тим, що комендант мав підшукати вантажне авто, яке б забрало хворих до шпиталю в Кам'янці Подільському. Цього дня

уже померло троє вояків. Один з них лежав на подвір'ї з розкинутими на боки руками.

Ми пішли далі в напрямі на Тарашу, де ночували 2-3 дні, а тоді рушили через ліс на Білу Церкву. Серединою їхав обоз по боках ішло військо. Попереджувала похід стежа з 30 чоловік, між якими був теж брат мого чоловіка. Він розказував нам потім про те, що і як сталося. Двоє людей на конях повернулося з лісу й сказали, що в лісі спокійно. Тоді цілий похід рушив у дорогу. Попереду маршувала частина з машиновими крісами під проводом сотника Івана Сіяка. Я ішла при кінці походу близько возу, де їхав мій чоловік. Йшли там ще дві сестри доньки учителя із Стріпеськ (прізвищ не пам'ятаю). Як уже весь обоз увійшов у ліс, почувлися стріли, гурганний вогонь і крик.

Ми, ті, що були при кінці походу, сховалися в кущі, завернули до Тараші, а звідтіля на Вінницю і до Кам'янця Подільського. Звідтіля вирішили повернутися до Галичини. Взяли трохи речей і пішки перейшли Збруч та дійшли до Чорткова. Там була польська влада, яка взяла нас у полон. Сидючи у в'язниці ми мали змогу довідатися від тих хто прибув з-під Білої Церкви що там сталося. Вони розказали, що післанець, який подав вістку у Кам'янці Подільському про те, що потрібна поміч, був підставлений. Коли перші стежі проходили лісом, там уже були заховані ворожі частини, які пропустили стежу. В лісі опісля загинула половина всіх, інші попали в полон, в тому теж сотник Іван Сіяк.

У в'язниці ми пересиділи у важких умовах п'ять місяців (тиф, тіснота, навіть насильство). Вкінці нам з чоловіком, хворим і знеможеним, вдалося дістатися додому"

Закінчивши свою розповідь пані Текля розказала, що після війни вона проживала в Жидачівщині і в Рогатині, де була активна в Пласті (там познайомилася з Цьопою Паліїв). Працювала в Жіночій Громаді, а опісля в Союзі Українок, де була секретаркою а від 1927 р. головою. Згодом чоловік став директором тартаку у Ворохті, де пані Текля теж працювала в жіночих організаціях.

Після Другої світової війни сім'я вийшла на еміграцію. В 1948 переїхала до Парагваю, де важко фізично працювала, а від 1950 р. перебуває в Буенос Аїрес, Аргентина. Тут, очевидно теж працює в Союзі Українок. Від 1955 — 65 р. вчила у парафіяльній школі.

25-ЛІТТЯ 63-ГО ВІДДІЛУ СУА, ДІТРОЙТ, МІЧ.

63-й Відділ СУА, Дітройт, Міч.
Поіменний список на знімку:

З ліва до права сидять: д-р Валентина Савчук, Оля Денисенко, Ярослава Казанівська, Зеня Юрків, Ірина Іваницька, Оля Захарій, Ірина Пеленська, Олена Климишин, Оля Процик, Марія Волощук.

Стоять I ряд: Леонтина Галяжєвко, Теодора Блажєвич, Ангеліна Кордуба, Ростислава Чубата, Стефанія Годів, Юлія Мелімука, Софія Тустанівська, Оля Кукуровська, Софія Сильвеструк, Євгенія Муштук, Ірина Михайлівська, Ірина Малиновська, Євгенія Будзак, Марія Григорчук.

Стоять II-ий ряд: Оля Богай, Іванна Кошів, Марта Тимчук, Марія Савка, Василина Гординська, Анна Коваль, Ольга Гриньків, Олена Гевко, Галина Харевич, Марія Готра, Оля Кузів, Ярослава Кірик, Стефанія Присяжнюк, Стефанія Вірстюк, Павліна Футяк, Катерина Антоняк, Марія

Чорній, Мирослава Брездєнь, Тетяна Горпинюк, Оля Федчишин, Софія Василюк, Олена Іванець.

Неприсутні: Мирослава Беневич, Анна Цюнка, Марія Цісарук, Іванна Дацко, Богданна Федорак, Стефанія Газда, Віра Гнатюк, Катерина Іван-

чук, Христина Юзич, Ярослава Капустій, Іванна Кордуба, Юстина Козак, Надія Лаврин, Оля Макар, Стефанія Пришляк, Емілія Байко, Сестра Миронія, П. Ключко.

63 Division of UNWLA, Detroit, Mich.

63-й Відділ СУА ім. С. Русової в Дітройті відсвяткував урочисто 25-ліття свого існування 19-го травня 1979 року. Підготовкою святкування займався комітет у складі: голова — Ольга Захарій і членки: Катерина Антоняк, Марія Волощук, Вася Гординська, Ольга Гриньків, Марія Зубаль, Ірина Іваницька, Ярослава Казанівська, Ірина Михайлівська, Сестра Миронія, д-р Валентина Савчук, Ольга Федчишин і Зеновія Юрків, які приготували програму святкування і розподілили працю поміж членок.

У день святкування зібралися членки з родинами, духовенство і запрошені гості з інших Відділів СУА та організацій у залі новозбудованого Українського Культурного Центру у Воррен. При вході на залю голова й її заступниця вітали гостей, а Ірина Михайлівська почепляла квітку кожній членці Відділу. Перед початком програми Відділ зробив спільну світліну, а опісля присутні засіли за святково прибрані столи. Близько входу приміщено виставку, що відображала діяльність Відділу за 25 років: протоколи, альбоми, грамоти, програми відбутих імпрез, листи з подяками, запрошення на щорічні "вишивані вечериці". Для декорації виставлено праці членок картини, кераміку і вишивки.

Ведучою програми була д-р В. Савчук, яка відкрила свято та побажала Відділові відзначити золотий ювілей на рідній землі. Членки відспівали гімн СУА, а голова у вступному слові згадала членок, що відійшли у вічність. Їхню пам'ять вшановано під час імпрези однохвилинною мовчанкою, а наступного дня в неділю відправлено Службу Божу за їхні душі.

У своєму слові голова накреслила образ праці за 25 літ. Заступниця голови удекорувала О. Захарій квіткою, а голо-

ва завітчала д-р В. Савчук. Доповідь "Силюета Софії Русової патронки Відділу" виголосила І. Іваницька, а культурно-освітня референтка Я. Казанівська прочитала історію Відділу, який постав у грудні 1954 р. з ініціативи Антоніни Крохмалюк і О. Климишин у присутності тодішньої голови СУА Олени Лотоцької. Першою головою була Мирослава Зубаль, секретаркою Ірина Захарків. Я. Казанівська накреслила працю Відділу в культурно-освітній і допомогово-харитативній ділянках. Відділ, який нараховує 65 осіб, є членом Українського Музею, УККА, Рідної Школи. Бере участь у інтернаціональних ярмарках, мистецьких виставках, маніфестаціях, влаштовує доповіді про видатних людей, "ялинку", "свячене", свято Матері. Підтримує або опікується Домом СУА в Філадельфії, Церквою в Потребі, Українським Науковим Центром у Гарварді й у Сарселі, катедрою української мови в Вейн університеті, Українською Вищою Школою в Дітройті, садочками в Німеччині й у Бельгії, жертвує на Енциклопедію Українознавства. Несе поміч хворій у Німеччині, СС Василіянкам у Європі, потребуючим у Бразилії й Європі, інвалідам, жертвам землетрусу в Югославії. Останнє досягнення Відділу, це садочок Монтесорі, яким опікується О. Климишин і грошова допомога на купівлю площі під будинок для старших віком "Українське село" "Вишивані вечериці", які ввійшли вже в традицію, приносять поважні фонди на допомогу місцевій Українській Вищій Школі. Останньо ці вечериці влаштовує 63-й Відділ спільно з 96-им. Джерелом доходу є теж пікніки і продаж печива.

Під час ювілейних святкувань вручено квіти і грамоти почесним членкам Відділу-Ірині Пеленській і О. Климишин. Квіти отримали теж бувші голови Відділу. Вирізнено членок

ГОСТІ З ЧІКАГО

Подзвонив телефон.

— Гало?

Слухавка облипла мукою, крихітки тертої булки посипалися на долівку.

Це ж бо усім відомо, що найкраще полагоджувати союзнянкам таємниці під час готування обіду.

— Слухай, спроводжуємо Ганну Черінь — забренів у трубці голос культ-освітньої референтки.

Чудово!

— Коли?

І вже похапцем чиститься картопля, а в голові кружляють пляни вечора.

Через тиждень читаємо в Америці:

Колі свіжістю запахнуть весняні ранки і тюльпани звернуться до сонця, хочеться обнови. Хочеться забути холод і з новим стремлінням зустрічати весняні дні... Окружна Управа Союзу Українок Америки, Філядельфійської Округи придумала для нас особливу весняну приємність — Літературний Вечір письменниці — поетеси Ганни Черінь. Вечір відбудеться в суботу 12-го травня..

— Ти знаєш, це гарно, завважила Надя. На залі ще буде виставка образів нашої Софійки.

А в суботу вранці зустрілися союзнянки біля крамниці..

— Правда, як багато було на виставці?

А тоді, трошки затурбованим голосом —

— Щоб хоч сьогодні прийшли...

О, не забудь вступити по конвалії до пані Марусі. І своїх нарви, щоб було чим столи прикрасити.

Годину перед початком вечора почали сходитися гості. При вході на залю, Оленка і Марійка продавали книжки Ганни Черінь, ну і очевидно, квитки вступу. У протилежному кутку прочитували свої "ролі" молоді декляматори. Ганна Черінь у розкішно вишитій сорочці, у гаптованій в маки і волошки спідниці, привітальною усмішкою, роз'яснила зажурених господарів.

— Буде публіка, не журіться, з цікавості придуть.

— Ой, відітхнула з полегшею Люда.

І прийшли. Залю заповнилася.

Учасники літературного вечора Ганни Черінь у Філядельфії: З ліва: Богдан Чайківський, Марта Куземська, письменниця Ганна Черінь, Катря Оранська, Андрій Максимович.
Participants of the literary evening of Hannah Cherin in Philadelphia

Проф. д-р Романенчук сказав коротке слово про авторку. А вона слухаючи слова, поміж рядками, творила вірш у відповідь прелегентові.

Голова Окружної Управи і культ-освітня референтка привітали авторку і вручили маки і ромени у керамічному глечику, виконання голови 43 Відділу, пані Марусі.

Ганна Черінь відчитала віршик написаний д-р Б. Романенчукові і декілька коротких поезій. Декілька віршів прочитала Марта К. і Катря О. Уривки з недрукованої ще поеми "Слова", читали авторка, Марта Куземська, Катря Оранська, Богдан Чайківський і Андрій Максимович.

— Є слова великі і слова малі...

Публіка з зацікавленням і увагою слухала. Українська мова молодих була без закиду.

А коли оплесками знялася зала, організатори відітхнули. — Ох, я така вдоволена! — прошептала культ-освітня.

І гуторили гості при чаю і солодкому, розмовляли з авторкою.

А через тиждень наспів з Чікаго лист.

— Мої декляматори були чудові! писала Ганна Черінь.

І ці слова були найкращою подякою молодим читачам і організаторам приємного, весняного літературного вечора.

Союзнянка

Докінчення: 63-й ВІДДІЛ

за 25-літню приналежність до Відділу.

В мистецькій частині програми виступила зі сольоспівом членка Відділу Мирослава Брездень з двома піснями: "Нескорений" і "Думка" Степового, Ольга Федчин розважала присутніх читанням І. Климівської "Бенкет", З. Юрків відчитала гумористичні "Співомовки" укладу Я. Казанівської на тему Відділу і окремих членок, а гумореску "Вічно союзнянське" Володимира Барагури прочитала Марія Волощук.

По молитві, яку провів парох церкви НЗПБ о. ігумен Інокентій Лотоцький, відбулася вечеря. По вечері

відчитано письмові і складено усні привіти з побажаннями (Від Централі США побажання і грамота, від Окружної Управи, від поодиноких Відділів і організацій та від членок, які виїхали з Дітройту).

На закінчення о. ігумен висловив признання Відділові за його працю, побажав успіху на майбутнє і молитвою закінчив святкування. Присутні спільно відспівали "Боже великий, Творче всесильний"

Вдала імпреза пройшла в приязній і милій атмосфері.

Ольга Гриньків
пресова референтка

8-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Відділ приготував для дітей української громади ляльковий театр. З нагоди 5-літнього Ювілею Відділу, рішено присвятити цей день "Рокові Дитини"

8-го червня 1979 р. в залі церкви св. Йосафата в Пармі Відділ відсвяткував свій ювілей у двох частинах. Вечір відкрила теперішня голова привітом. Відтак членки Відділу відчитали доповідь про Аллу Горську та перебіг праці Відділу за п'ять років існування.

У веселій частині, відбулися дві сценки у формі лялькового театру, за українськими народними казками: "Лисичка, котик і півник" "Коза Дереза" — Діти з великим зацікавленням споглядали на ці пєси з привітними усмішками. Сценки тривали по 20 хвилин, але виявилися надзвичайно успішними. Крім задоволення дітей, вечір був корисним в тім, що збудив ще додатково зацікавлення малих дітей до українського мистецтва.

Під час імпрези виконавці українського мистецтва в Огайо мали

продаж образів, дереворитів та кераміки. Після лялькового театру та виставок мистецтва, членки 8-го Відділу приготували для учасників вечора смачний буфет. Дітей забавляли іграшками — виграшками та подаровано кожній дитині "Зайчика — рукавичку."

Імпреза закінчилася виграшем торта. Свято 5-ття Відділу закрила короткими словами Голова Окружної Управи, Огайо, Ірина Кашубинська.

Оксана Пукач
пресова референтка.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

16-Й ВІДДІЛ СУА, МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Річні загальні збори Відділу відбулися 25-го лютого 1979 р.

Одногосно переобрано управу з попереднього року: голова — Мирослава Петришак, заступниця — Ольга Гамота, секретар — Ірина Плювак, касир — Теодозія Остап. Референтки: культурно-освітня — Ольга Луцик, імпрезова — Олена Карп'як-Бенцаль, суспільної опіки — Олена Романовська, господарські — Анна Бучик і п. Гайнус.

Ляльковий театр 8-го Від. СУА

Контрольна Комісія:
голова — Олена Березюк, членки — Лідія Козак і Дарія Буцак.

ХРОНІКА

16-Й ВІДДІЛ СУА, МІННЕАПОЛІС, МІНН.

У звітвому році відбулися: 4 засідання управи і 5 ширших сходин, які були поділені на дві частини: **ділову**, на якій читано листи зарядження з Централі та Окружної Управи, дискутовано над ними і їх спільно вирішувано; **розвагову**; з наміченою програмою, як вшанування Героїнь, Свято Державности, вшанування визначних постатей нашого минулого, наших письменників, наших жінок подвижниць жіночого руху тощо.

В травні Відділ влаштував: — "Весняний вечір" з мистецькою програмою для ширшого загалу. Відіграно гумореску — "Золота рибка" — С. Левицького, під керуванням Олени Карп'як-Бенцаль і в'язанку гуцульських пісень у виконанні членок Відділу та запрошених "акторів" нашої громади.

Включаємось у працю місцевого УККА. При кожній можливості

інформуємо чужинців про дії в Україні, в міру потреби контактуємося з губернатором Міннесоти. Референтура суспільної опіки старанно вив'язується із своїх обов'язків. Відвідує і підбадьорює хворих, посилає їм квіти і листи.

Відділ вислав чотири одягові посилки, дві нашим залишенцям, а дві до Німеччини. Вислано привіти й побажання та 50 дол. до Централі з нагоди 18 Конвенції СУА, до Окружної Управи Чикаго з нагоди 35-ліття журналу "Наше Життя" та з нагоди її 25-літнього з'їзду. Вислано побажання 101-му Відділові з нагоди його 10-ліття.

Наші зобов'язання: вислано на Український Музей в Нью-Йорку 184 дол. і додатково 10 дол. від Дарії Буцак (членки контрольної комісії). До головної Управи вислано 434 дол., до Окружної Управи 52 дол. 75 центів. Розпродали 8 книжечок "Стипендійна Акція", 28 різдвяних карток та книжечку Р. Завадовича: "Чародійні Музики" Вислали всі звітні листки. Придбали дві нові членки: Параскевію

Близнюк і Катерину Заставну. Грошевий прихід був: — 1094 дол. 71 центів, розхід був: — 1022 дол. 95 центів, сальдо: 71 дол. 76 центів.

Після загальних зборів 25-го лютого 1979 р. вшановано Жінок-Героїнь. Нав'язуючи до І СКВУ, голова Відділу Мирослава Петришак з'ясувала присутнім сформовані ним завдання й ідеали українських жінок, як повноцінного члена свого народу.

Ольга Луцик
культурно-освітня референтка

3 НАГОДИ..

З нагоди вінчання моєї доні складаю 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Христина Кахнич
членка 71-го Відділу СУА
в Джерзі Сіті

Членкам 49-го Відділу СУА в Боффало, які в хвиликах моєго смутку прийшли з поміччю складаю найщирішу подяку.

Ярослава Борачок
голова 49 Відділу СУА

НАШИМ ДІТЯТАМ

КУРИ В ПОЛІ СІЮТЬ ПРОСО

(безконечник)

Кури в полі сіють просо,
Як заведено давно,
А півні те просо косять,
Решетують на пшоно,
Із пшоно наварять каші
Жовторотій дітлашні,
Виростуть курчатка наші,
Стануть кури та півні...
І почнеться все спочатку,
Все спочатку, по порядку:
Кури сіють просо,
Як заведено давно,

А півні те просо скосять,
Зрешетують на пшоно,
Із пшоно наварять каші
Жовторотій дітлашні,

Виростуть курчатка наші,
Стануть кури та півні...
І почнеться все спочатку,
Все спочатку, по порядку:
Кури сіють просо,
Як заведено давно...

Іван Світличний для Яреми Світличного.

РОМАН ЗАВАДОВИЧ

ПЕРШОГО ДНЯ

Минуло усмінене літо,
Весела скінчилася гра —
До школи, до школи час, діти,
До книжки, до праці пора!

І всі, одягнувшись чистенько,
Поважно йдемо за поріг.
Цілунком прощає нас ненька,
А тато проводить на ріг.

Автобус аж крекче з утіхи,
Що стільки везе школярів,
Він басом під гомін і сміхи
Гуде свою пісню без слів.

Він гордий, що знову щоранку
До школи нас може вести,
Бо й він, як і ми, безустанку
Прямує вперед, до мети.

БЛАГОСЛОВИ

Благослови нас, добрий Боже,
Благослови, Пречиста Мати,
Хай Ваша ласка нам допоможе
Щасливо рік шкільний почати!

"Веселка" — Вересень 1961

Ілюстрація Юрія КОЗАКА

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що відійшла у вічність по тяжкій недузї на 69-му році життя **Марія Дуткевич**, членка 5 Відділу СУА в Дітройті. Покійна народилася на Волині. До Америки приїхала семилітньою дитиною. Полишила в глибокому смутку доньку, троє внуків і троє правнуків. — Нехай американська земля буде їй легкою.

За управу 5 Відділу СУА

Марія Івасюк
голова

Евдокія Климишин
секретарка

Йоанна з Чернявських **Пляшовецька** упокоїлася в Бозі 1-го липня 1979 року. Покійна народилася в 1894 р. в Підкамені к. Бродів, Україна. До Америки приїхала в 1914 р., а в 1923 р. вступила до СУА. Була співосновницею 4-го Відділу СУА в Нью-Йорку. За віддану для організації працю одержала золоту відзнаку з нагоди 50-ліття СУА.

Покійна залишила в смутку сина Степана з дружиною і донькою, дві сестри, довголітні членки СУА — Юлію Федорович і Кароліну Барцевську Борак в Америці, сестру Теодору Стрехалюк і дальшу родину в Україні.

Вічна їй пам'ять!

св. п. Й. Пляшовецька з чоловіком

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу дорогої мами **бл. п. Марії Дуткевич** складає через 5 Відділ СУА 15.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Донька

Замість квітів на могилу **бл. п. Ярослава Бойчука**, мужа довголітньої членки і колишньої учительки світлички 43 Відділу СУА Мирослави Бойчук, пересилаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя", а пані Миросі і Синові, складаємо щирі співчуття.

43 Відділ СУА
Філядельфія

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Когут**, матері нашої членки Володимири Демус, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа 84 Відділу СУА

Замість квітів на могилу **бл. п. Степана Когута**, батька нашої членки Володимири Демус складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа 84 Відділу СУА

Замість квітів на могилу **сл. п. Адріяна Лапичака**, чоловіка членки нашого Відділу Люби Лапичак, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", рівночасно висловлюючи шире співчуття

86-ий Відділ СУА

У третю болючу річницю відходу у вічність мого **Дорогого Чоловіка Бориса** складаю 50.00 дол. на Український Музей і 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Марія Ржепецька.

В пам'ять мого незабутнього чоловіка **д-р Осипа Коропця** складаю 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

д-р Ольга Коропей

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. о. Юліана Микити-на** складаємо 50.00 дол. на сироти в Бразилії

Юліан і Олена Бачинські

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олеса Патериги** у Львові складає 25.00 дол. на потребуєчих в Україні

Тетяна Кіржецька-Ясінська

Замість квітів на могилу **сл.п. Степана Микитки** складаю 10.00 дол на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Покійний впродовж довгих років складав і оформлював "Наше Життя" в друкарні "Америци" проявляючи у тому непересічне знання і вмільсть. Співпрацю з пок. Степаном Микиткою згадуємо з вдячністю і признанням

Уляна Любович
редактор "Нашого Життя"

Замість квітів на могилу **св. п. проф. Маркіяна Грабовенського** складають на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **Мирослава і Володимир Приймак — 20.00 дол.**
Анастасія Смеречинська — 15.00 дол.

Дочці Тані Шутер із чоловіком Ростиславом складаємо наші сердечні співчуття.

Замість квітів на могилу **св. п. Ольги Федак — Коновалець** складають 20.00 дол. на Допомоговий Фонд СУА

Христя і Юрій Навроцькі

14 червня 1979 р.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Савки** з Торонто, пересилаємо 20.00 дол., на Пресовий Фонд "Н.Ж.", а мужеві Модестові і Всій Родині складаємо щире співчуття.

Катря Свергун
Ольга Томків

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. радника Олександра Ганицького** складає 11.00 дол. на Духовну Семінарію у Бразилії

Надія Гадзевич

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Марії Продан Прокопчик**, мамці Люсі Панчак, чл. 50-го Відділу СУА складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюю щире співчуття

Леонтина Галяженко з родиню
Дітройт

Докінчення: НАВЧАЛЬНА СТАНИЦЯ

— І так ми радісемо й дорожимо цією нашою навчальною станицею. Хоч це велика відповідальність (ми забезпечили від випадку дітей і вчителю), то все ж перший рік навчання дав нам велике вдоволення. Ми дуже вдячні Союзові Українок Америки за підтримку і віримо, що наше діло буде розростатись.

На цьому закінчилась наша розмова, що дала погляд на дію навчальної станиці. Лідія Демчук є головою Секції ОУБ у Льежі, а недавно вибрана культурно освітньою референткою Об'єднання Українок Бельгії.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **сл. п. Адріана Лапичака** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а дружині і родині покійного висловлюємо слова щирого співчуття

Богдан і Лідія Гайдучок

Замість квітів на могилу **Володимири Мартюк**, моєї землячки з Копичинець, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", рівночасно висловлюючи на руки мужа Покійної слова щирого співчуття для усієї родини

Марія Фірчук

В пам'ять моєї дорогої мами **Софії Волчук**, яка залишила нас 1-го липня 1979 р. складаю на Український Музей 10.00 дол., на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол.

Ярослава Борачок.

Замість квітів на могилу **бл.п. Софії Волчук** зложили співоробітники Ярослави Борачок — на цілі СУА 20.00 дол.: **Дмитро і Елса Яремки** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" — 10.00 дол.; **членки 49-го Відділу СУА — Анна Федорак, Оксана Салдит і Ірина Дорошак** на Запасний Фонд "Нашого Життя" по 5.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Жені Влатовецької** складає 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Нехай американська земля буде їй легкою.

Таня Сиротюк

Замість квітів на могилу **сл. п. Василя Мордованця** складає на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 15.00 дол.

І. Керницький-Ікер.

Для вшанування пам'яті мого Дорогого Батька проф. **Маркіяна Грабовенського** жертвую 15.00 дол. на Пресовий фонд "Нашого Життя"

Тетяна Шутер

В пам'ять **св. п. Софії з Самолуків Волчук**, довголітньої членки Союзу Українок Відділ 49-ий у Боффало, складає 11.00 дол. на журнал "Наше Життя" як передплату для "бабусі".

Теодозія Депутат.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 і по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y 10003

Замість маків рідних піль, складаю 10.00 дол. на Український Музей в пам'ять **сл.п. Ярослави Сени** — співтоваришки праці у 56 Відділі СУА в Дітройті, а Родині покійної висловлюю мої щирі співчуття.

Ірина Грушкевич.

Замість квітів на могилу **бл.п. Антоніни Кривук** складаємо 100.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку.

66 Відділ СУА, Нью Гейвен, Конн.

Замість квітів на могилу **сл.п. Ізидора Захарова** складаємо 60.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку.

43 Відділ СУА, Філадельфія, Пенн.

Замість квітів на свіжу могилу **сл.п. Надії Жук** складаємо 25.00 дол. на Український Музей.

Йорики.

Замість квітів на свіжу могилу **сл.п. Марії Прокопович** складаю 10.00 дол. на Український Музей.

Дарія Самотулка.

В світлу пам'ять **бл.п. професора Павла Плювака**, чоловіка нашої членки 16 Відділу СУА в Міннеаполіс, Мінн. зложили на Український Музей: 52.50 дол. В тому: 25.00 дол. Ірина Плювак. По 5.00 дол. — Катерина Гуцал, Анна Крамарчук, Марія Крамарчук, Теодозія Остап, Мирослава Тучапець, 2 50 Анна Бучек

Замість квітів на свіжі могили **св.п. Адріана Лапичака і сл. п. Михайлини Моссори**, 10.00 дол. на Український Музей складає

Олександра Княжинська

Замість квітів на свіжі могили **св. п. Адріана Лапичака і св. п. Михайлини Моссори** 20.00 дол. на Український Музей складають

Іван і Марія Куземські

Замість квітів на свіжі могили **св.п. Адріана Лапичака і сл.п. Михайлини Моссори** 30.00 дол. на Український Музей складають

**Юліан і Марія Савчаки
Роман і Оксана Купчинські**

